

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za po! leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Telephone: CORTLANDT 4687.

NO. 232. — ŠTEV. 232.

NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 3, 1918. — ČETRETEK, 3. OKTOBRA, 1918.

VOLUME XXVI — LETNIK XXVI

Posledice premirja

BOVGARSKI KRALJ FERDINAND BO POJASNIL NARODU SVOJE STALIŠČE. — NEMIRI V AVSTRIJSKEM PARLAMENTU. — GOVOR MINISTRskega PREDSEDNIKA BARONA HUSSAREKA. — MEDKLICI ČEHOV IN JUGOSLOVANOV. — BOLGARSKI VOJAKI SE VRAČAJO IZ SRBIJE.

Sofija, Bolgarsko, 2. oktobra. — V izjavi kralja Ferdinanda, katero je čital ministrski predsednik Malinov pred Sobranjem, je rečeno, da bo sklicana narodna skupščina in da bo zasedanje Sobranja odglašeno do petka. Pri tej priliki bo pojasnjeno zastopnikom naroda stališče Bolgarske.

Bazel, Švica, 2. oktobra. — Bolgarsko premirje je povzročilo v Avstro-Ogrski veliko razburjenje. Včeraj je mel v parlamentu dolg govor avstrijski ministrski predsednik. V soglasju z nemško vlado so izdale avstrijske vojaške oblasti obširne odredbe.

V svojem govoru je avstrijski ministrski predsednik baron Hussarek razpravljal o situaciji. Njegov govor so neprestan prekinjali medklci čehov in jugoslovanskih poslancev.

Baron Hussarek je rekel, da je napočil trenutek, ko bo treba spoštovati predloge barona Buriana, avstrijskega zunanjega ministra. Eden izmed najvažnejših problemov je poljski problem. Ministrski predsednik je rekel:

Poljska država je že ustanovljena na podlagi proklamacije dveh cesarjev dne 1. novembra 1915.

Češki in jugoslovanski poslanci so proti tej izjavi odločno protestirali, toda baron Hussarek je nadaljeval:

Poljska se zlaž pogaja na podlagi enakopravnosti s centralnimi silami, in je na poti, da postane neodvisen faktor v evropski politiki. Toda Poljska mora sama zase odločiti formo svoje vlade.

London, Anglija, 2. oktobra. — Bolgarske čete so začele izpraznjevati Srbijo in se vračajo v svojo deželo. Tako se glasi srbsko obsejelo poročilo, ki je bilo izdano v tiskovni zvezi.

"Paris Journal" je dobil iz Curiha poročilo, da se je začelo po vseh Bolgarskih mestih resno protinemško gibanje. Ljudje so odločno proti nadaljevanju vojne. Bolgari nadalje zahtevajo narodno ministristvo pod vodstvom ministrskega predsednika in dr. Genadijeva, ki je bil dolgo časa zaprt in ga je pred par dnevi izpustil kralj Ferdinand.

Vsi bolgarski socialisti se zavzemajo za mir.

Amsterdam, Nizozemsko, 2. oktobra. — Preko Dunaja je dospelo sem neko poročilo iz Sofije, datirano s ponedeljkom, in se glasi:

Dezerterji, ki so prodirali proti Sofiji, so bili poginili nazaj do Vladoje in Vitoza. Nadaljno prodiranje so jim preprečile vladne čete.

Mestu ne preti nobena nevarnost.

Iz tega poročila, ki je dospelo preko Dunaja, je razvidno, da poskušajo avstrijske oblasti prepričati svoje podane, da je del bolgarske armade dezertiral.

O tej zadevi ni bilo dosedaj še nobenega drugega poročila.

Pariz, Francija, 2. oktobra. — Vroči boji so se še v ponedeljek opoldne vršili na macedonski fronti, dočim je kmalo pozneje stopilo podpisano premirje v veljavo.

Severno od Bitolja so italijanske čete zavzele goro Babo, ki je važnega strateškega pomena. Bolgarski infanteriji je pomagala artilerija, pa kljub vsem naporom ni mogla ničesar opraviti.

Sovražnik se je moral umakniti, in Italjani so zavzeli Dolenci.

Ko so bile operacije končane, so imeli Srbi v svojih rokah višine med Skopljem in bolgarsko mejo.

Na skrajni levi so zavezniške čete zavzele Strugo v bližini Ohrskega jezera in Kičevu, ki leži bolj proti severu.

Zapadno od Ohrskega jezera se soglasno z najnovejšimi poročili, Avstriji obupno vstavljajo.

Iz Nemčije

Pomanjkanje municije je pripomoglo k porazu Nemcev. — Obupa v Nemčiji ni mogoče prikriti. — Neki list zahteva, naj se vrže celo silo na Balkan.

Rotterdam, Holandsko, 2. oktobra. — Berlinski listi storijo vse kar je v njih moči, da izvedejo naročilo vlade, naj se sedanji položaj slika v manj ugodni luči. — Kljub vsemu temu pa odmeva in njih izjavjanju obup, ki splošno prevladuje v Nemčiji.

Domneva se tukaj, da je bilo polom Nemčije na zapadni fronti v glavnem pripisovati pomanjkanju municije. Znan je tukaj pri vatna izjava Ludendorffa, da dela dejstvo, da ni mogoče dobiti surovin, položaj jako resnim. Dostavlja, da je le veliki pien tekom maršne ofenzive preprečil krizo.

"Deutsche Tageszeitung" hvali Boga, da Berlin še ni cela Nemčija. — Nervoznost glavnega mesta od sobotne panike na borzi na prej presega po mnenju lista izdala nervoznost po deželi v splošnem, ki sicer smatra položaj resnim, ki pa si je ohranila notranji mir naroda, zavedajočega se svoje sile.

Reakcionarni listi uporabljajo to priliko ter strašijo občinstvo, čemur naj bi slednje preložilo zahteve za reforme. Neki list pravi da se hočejo pristaši centruma skoro udati fatalnim zahtevam socialstov ter sviri slednje in libe ralec pred nevarnostmi take politike.

Iz nekaterih krogov je prišla misel, naj se pokliče nazaj Bethmann-Hollweg. To je razkačilo "Deutsche Tageszeitung", ki pravi, da je narod že dosti plačal za kancelarstvo, tega kvarilec države. (Reichsverderber.)

Splošno se priznava in nekateri trdijo celo, da je vse odvsnod tega, da reši Nemčija svoj položaj na Balkanu.

"Vossische Zeitung" zagovarja umaknenje z zapadne fronte in Italije v namenu, da se reši položaj na iztoku ter prepreči tam splošni polom. List pravi, da je Turčiji nemogoče ustrajati vsprje o nevarnosti pred vrati Carigrada, potem ko je šla Bolgarska iz vojne.

Učinek vsega tega na Rumunsko je le preveč jasn, — na daljše list. — Celi Balkan bi se nahajal potem v rokah zavezni kov, kar bi predstavljalo izvrstno operacijsko bazo proti Avstriji. Nevarnost je, da bi mogla Avstrija v tem slučaju nadaljevati v odporom.

Faktorji, o katerih tukaj n treba razpravljati, bi napravili to nevarnost za nemožnost. Nemčija bi ostala vsled tega samna ter bi ne bila niti s pomočjo najbolj dalekosežnih koncesij v stann do biti sprejemljiv mir. V sled tegr bi morala izbrati med popolno predajo ali ustrajanjem v vojni na stroške največjih žrtev. Le zopetno ustanovljenje fronte na Bolgarskem more Nemčiji prihraniti to težko izbiro.

Celo, če bi bilo treba iti preko želja večine bolgarskega naroda, bi se ne smelo dovoliti, da b taki sentimentalni pomisleki zavstavljali pot in to prav nič manj kot se je zgodilo v slučaju zavezni kov na Grškem.

BRITISH OFFICIAL PHOTOGRAPH © BY UNDERWOOD - UNDERWOOD

ANGLESKI VOJAK POČIVA FOLEG ZAPLENJENE NEMŠKE STROJNE PUŠKE.

Izjava Solfa

Nemški kolonijalni tajnik dr. Solf je mnenja, da je povratek nemških kolonij glavni mirovni pogoj.

Amsterdam, Holandsko, 2. oktobra. — Dr. W. S. Solf, nemški kolonijalni tajnik, katerega se je imenovalo kot mogočega naslednika von Hertlinga, je na nekem predavanju v Monakovem, katerega se je vdeležil tudi bavarski kralj, izjavil, da prekaša zopet pridobitev prejšnjih nemških kolonij za Nemčijo glede važnosti vse druge naloge.

Rekel je, da ne morejo nadomestiti za surovine nadomestiti pristnih tvarin v razmerah miru. Za samo volno bi morala Nemčija držati 50.000.000 ovac, kar pa je praktično nemogoče. Dobava surovin je bila najbolj slabotna točka nemške svetovne ekonomije. V sled tega potrebuje Nemčija kolonij.

Dr. Solf je trdil nadalje, da potrebuje Nemčija kolonije, da prepreči trgovsko izoliranje. Rekel je, da mora biti politika odprti vrat ena najbolj važnih zahtev pri sklenitvi mira. Nemčija ne misli na militariziranje Afrike, pač pa hoče preprečiti uporabo črnec v Evropi.

Cesarska nemška vlada, — tako je rekel nemški kolonijalni tajnik, — vstraja trdno pri zahtevi, da se ji vrne afriške in druge kolonije ter zahteva tudi svoje razdelitve Afrike vnamenu, da se konsolidira raztresene posesti Nemčije.

Ustaja v Srbiji?

London, Anglija, 2. oktobra. — Srbski armadi v Macedoniji so došle novice, da je izbruhnila ustaja v Srbiji ter v drugih deželah, v katerih prebivajo Srbi. Irvati in Slovenci. Tako se je glaslo v poloficijelni objavi, kateri se je dostavilo, da je treba sprejeti vest z veliko rezervno.

Domneva se, da hočejo avstrijske oblasti namenoma vzporediti pore med miroljubnim prebivalstvom ter na podlagi tega zapleniti imetje ljudi ter jih poslati v taborišča, kjer so razmere skrajno slabe in pogubne.

Železniška nesreča na Švedskem

London, Anglija, 2. oktobra. — "Exchange Telegraph" poroča iz Kodanja, da je pri železniški nesreči severno od Malmo na Švedskem bilo ubitih nad 300 oseb. Med mrtvimi je 50 otrok, ki so se vračali z dežele v Stockholmu.

"Vossische Zeitung" izjavlja da se Amerika ne nahaja v vojni z Bolgarsko, na pa je stala za dogodki čeli čas ter pripomogla do izvršenja odpada.

Avstrija "next"

Avstro-Ogrska se hoče na vsak način iznebiti nemških vezí. — Posvetovanje s cesarjem. — Piše M. F. Tighe.

Washington, D. C., 2. oktobra. (Poročilo Universal Service). — Današnji razvoji v vojaških in diplomatskih krogih naznanjajo še bolj odločno kot so naznanjali včeraj, da se Avstrija z vso naglico pripravlja prekiniti vezí, ki jo vežejo z Nemčijo.

Voditelji Avstr. je in odgovorni diplomati bodo v najkrajšem času sklenili, da je edina rešitev Avstrije, če sklene premirje s svojimi sovražniki.

Visoki avstrijski vojaški in civilni dostojanstveniki so sledečega mnenja:

Bolgarska je že pred več meseci mislila, da se odzove centralnim zaveznikom, ter je neprestan iskala tehtnih vzrokov, pa jih ni našla. Ko so pa začele zavezniške armade prodirati proti nji skozi Macedonijo in Albanijo, je začela prositi Nemece pomoči. Zahtevala je, da naj ji pride na pomoč feldmaršal Mackensen s svojo armado, katero ima v Rumunski.

Mackensen pa nikakor ni mogel ugoditi tej prošnji. To so tudi prav dobro vedeli bolgarski diplomati, a so kljub temu stavihi to prošnjo. Ker jim ni mogla biti ugodena, so izkoristili situacijo zase.

Turčija je že dolgo časa prosila Nemčijo pomoči. Zahtevala je tu di naj nadomeste njeno črnomorsko brodogradne nemške lojne ladje. Ker pa Turčija ni dobila zahtevanega, se je začela "grati isto igro kot jo je igrala Bolgarska.

Tudi v Avstriji se je že začela pojavljati panika. Na Dunaj so bili poklicani vsi predsedniki raznih državnozbornih odborov, da bi se posvetovali z vodilnimi avstrijskimi krogi glede situacije. Nadalje je tudi natančno določili svoje mirovne pogoje.

Armadni krogi so preprčanja da Avstriji preostajata samo dve poti: bodisi mir, bodisi nadaljevanje z bojem. Če ji pa Nemčija ne dovoli skleniti miru, ji mora na vsak način vrniti one avstrijske čete, ki se nahajajo zdaj na zapadnem bojišču.

Nemčija pa tega najbrže ne bo hotela, in vsled tega bo Avstrija prisiljena skleniti mir.

Nahajala se bo na istem stališču kot se je nahajala Bolgarska predno je stavila zaveznikom mirovno ponudbo.

Washington, D. C., 2. oktobra. — Zunanji departament je dobil od raznih agencij v centralni Evropi poročila, da izgubljajo nemški in avstrijski vojaški gospodje kontrolo nad civilnim prebivalstvom. Ameriški uradniki so bili informirani, da se nahaja avstrijski cesar v veliki zagati. Če hoče ohraniti svojo dinastijo, mora brezpogojno ugoditi vsem ljudskim zahtevam. Glavna zahteva avstrijskih narodov je pa, da Avstrija brez pogojev prekinje vse vezi z Nemčijo in nemško vojaško kliko, ki je prinesla moč, — taji veliko več škodo kot pa dobička.

Upliv pangermanov in vojaških strank se vedno bolj zmanjšuje. Prebivalstvo vpoštevava besede predsednika Wilsona, da se ne bo do vrš la mirovna pogajanja z vojaškimi gospodi. Nemčije in Avstrije, ampak, da bo Amerika upoštevala v prvi vrsti zahteve naroda.

Iz Avstrije

Poroča se, da je pozval avstrijski cesar na posvetovanje voditelje ogrskih strank.

Washington, D. C., 2. oktobra. — Novico, da je pozval avstrijski cesar na Dunaj tri najbolj uplívne može na Ogrskem, grofa Tiszo Andressyja in Apponyja, se je sprejelo tukaj kot zelo značilno dasiravno si uradniki niso bili na jasnem, če je poziv v zvezi z bolgarsko situacijo, ki pomena direktno ogroženje dvojne monarhije, z notranjimi reformami ali pa z definitivnim gibanjem za separatni mir.

Vsak izmed treh imenovanih je bil že ogrski ministrski predsednik. Vsi trije so člani različnih strank. Grofa Tiszo se smatra za najbolj neomajnega pro-nemškega voditelja v deželi. Andressy se je zavzemal za mir izza izbruhla vojne naprej ter je ostro nasprotoval vladni, posebno po poopisanju zadnje pogodbe med Nemčijo in Avstrijo, vsled katere je postala Avstrija vazalka Nemčije. Appony je bil voditelj ene najmočnejših ogrskih strank, ki zahteva supremacijo Ogrske v dvojni monarhiji.

Domnevala se je tukaj, da bo skušal avstrijski cesar ustvariti koalicijski kabinet, ki naj bi pomiril Avstrijo. Smatralo se je za popolnoma mogoče, da je dospelo stanje razdora do višine, o katerih se nima v inozemstvu nobenega pejmaja.

Oficijelno pa so prepričanja, da ni nobene možnosti za pomirjenje Čeho-Slovakov, ki so bili priznani od zaveznikov kot neodvisen narod in za pomirjenje Jugoslovancev, ki hočejo istotko biti neodvisni s Srbi.

Oni, ki vidijo možnost separatne prošnje za mir od strani Avstrije, domnevajo, da se je pozval Tiszo na Dunaj, da se mu ob razloži tam vso brezupnost položaja ter ga pridobi za mirovno gibanje brez ozira na nemške želje. Smatra se za mogoče, da se bo grof Tiszo, ko bo spoznal vso resnost položaja, pridružil Andressyju v naporu, da se dovede do

Oficijelna poročila

FRANCOSKO POROČILO.

London, Anglija, 2. oktobra. — Nočno. — Danes zjutraj je napadel sovražnik z veliko silo severozapadno od St. Quenta in sicer svežimi četami, katere se je spravilo na mesto. Posrečilo se mu je potisniti naše čete nazaj od vasi Sequehart, kjer pa se je njegovo napredovanje ustavilo.

Krajevni boji so se vršili danes severno od Crevecoeur, južno od Cambrai ter zapadno od Cambrai, tekom katerih se pa ni doseglo nikakih izprememb v položaju. Posledica operacij včeraj in v pretekli noči v bližini Cambrai je bila, da so canadiske čete zavzele predmestje Neuville St. Remy ter visoko ozemlje zapadno od Ramillies.

Zgodaj danes zjutraj se je pričel sovražnik umakati na široki fronti južno in severno d La Basse kanala. Naše čete so tesno sledile temu umikauju ter jim je pri tem padlo v roke precej jetnikov.

Dnevno poročilo. — Po vzdržanju močnega pritiska na sovražnika tekom celega jutra je popoldne 32. divizija napadla središče nemške obrambne črte, ki teče od Fonsomme pa do bližine Beaurvoir. Napad je bil uspešen. Zavzelo se je vasi Sequehart in Preselles ter prodrlo skozi črto.

Severno od te črte se je izčistilo Joneourt in Avstralei so dovršili zavzetje sovražnih obrambnih postojank južno od Le Catelet in Gouv.

V sektorju južno od Cambrai se je končal boj celega dneva z uspešnim napadom v večernem mraku, pri čemur so potisnile angleške čete sovražnika iz Crevecoeur in Rumilly ter se ustanovile na visoke ozemlju istočno in severno od teh vasi. Tekom teh operacij se je ujelo več sto mož.

FRANCOSKO POROČILO.

Pariz, Francija, 2. oktobra. — Nočno. — Sovražnika se je vrglo iz St. Quentin, katero mesto smo popolnoma zasedli. Polastili smo se tudi kraja Faubourg L'Isle. Proti jugu smo napredovali do Itancourt ter držimo sedaj May.

Severno od reke Vesle smo zavzeli celo vrsto vasi ter potisnili naprej svojo črto do Comiey in Louvre.

V naših rokah se nahaja Courcy, severno od Rheimsa.

V Champagne smo tekom popoldneva izboljšali svoje pozicije južno od Monthois.

Dnevno poročilo. — V St. Quentinu so se tekom noči vršili zelo živahni boji. Sovražnik, katerega se je vrglo na istočni breg kanala, nudi še vedno trdovraten odpor.

Med Aisne in Vesle so francoske čete nadalje napredovale zapadno od Rheimsa. Mas. v St. Thierry se nahaja sedaj v rokah Francozov.

NEMŠKO POROČILO.

Berlin, Nemčija, 2. oktobra. — Nočno. — Vršili so se ostri delni popadi v Flandriji in v Champagne. Pred Cambrai je potekel dan mirno.

Dnevno poročilo. — V Flandriji, na obeh straneh Cambrai ter v Champagne, smo zavrnili silne sovražne napade. Na mirnih sektorjih fronte, v bližini St. Quentin, severozapadno od Rheims ter zapadno od Argonov smo se umaknili z naprej potisnjenih postojank na one v ozadju.

Severno od Staden, v Belgiji smo zavrnili neki napad na sovražnika, pri čemur nam je padlo v roke 100 mož. Sovražnik je napadel na obeh straneh ceste, ki vodi iz Ypres v Roulers in Menin ter se ustanovil v Ledeghem. Potom protinapada smo se polastili istočnega dela mesta.

Zavrnili se je delne sovražne napade južno od La Basse kanala.

Peti dan bitke pri Cambrai se je zopet končal s popolnim izjavljenjem za sovražnika. Severno od Saneourt so naše čete odbile napade sovražnika, katere se je ponovilo sedemkrat.

Nadalje proti jugu je potiskal sovražnik naprej začasno preko Abancourt ter Bantigny. Potom protinapadov se je vrglo sovražnika nazaj onstran Abancourt in Bantigny.

Pri Cambrai in južno od tega mesta so se izjavili napadi sovražnika. Rimully je ostal v rokah sovražnika.

Med Le Catelet in Oise je tekla naša fronta do pretekle noči istočno od St. Quentina do Bertencourt ob reki Oise.

Tekom dneva se je posrečilo sovražniku prodrati v naše črte na obeh straneh Sequehart, vendar pa se ga je pognalo nazaj potom protinapadov.

Sovražnik je včeraj zasedel St. Quentin, v katerem so se nahajali včeraj le poizvedovalni oddelki.

Severozapadno od Rheimsa smo umaknili svoje čete od reke Vesle na pozicije v ozadju. Sovražnik je na večer sledil z majhnimi oddelki ter zasedl črto Ventelay in Villers-Franqueux.

V Champagne so obnovili Francozi svoje združene napade.

miru še predno bi bilo cesarstvo popolnoma poraženo in razkosano vsled ustaj v notranjosti.

Amsterdam, Holandsko, 2. okt. — Baron von Hussarek, avstrijski ministrski predsednik, je izjavil v državnem zboru, da je položaj radi postopanja Bolgarske resen, da pa ni kritičen. Rekel je, da so odredili centralni zavezniki vse potrebne vojaške odredbe za izboljšanje položaja.

Nemci zapuščajo Rusijo.

Washington, D. C., 1. oktobra. — Nemci praznijo severno Rusijo in Ukrajina se zopet bojuje. Kakor se je včeraj poročalo državnemu departamentu, se čete nepretrgomunikajo iz Pskova. Vse kaže, da je, čeravno je težko pustiti vse pridobitve v Rusiji, bolgarski položaj za Nemčijo še bolj resen.

Pskov, ki leži okoli 130 milj jugovzhodno od Petrograda, je bil tega Vojnega posojila.

Če se ne moreš boriti, izkaži svoj patriotizem s podpisovanjem četrtga Vojnega posojila.

"GLAS NARODA"
NEOVANIAN PUBLISHING COMPANY
 (Slovenian Daily)
 Printed and published by the
 (a corporation.)

FRANK SAKNER, President. LOUIS BENEDIC, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na leto leto velja list na Ameriki. Za celo leto na mesto New York \$3.00
 In Canada \$3.50 Za pol leta na mesto New York \$1.50
 Na pol leta \$2.00 Za četrt leta na mesto New York \$1.00
 Za četrt leta \$1.00 Za inosemstvo na celo leto \$3.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredni nedelji in praznikov.

"GLAS NARODA"
 ("Voice of the People")
 Printed every day except Sundays and Holidays
 Subscription yearly \$3.50.

Advertisements on agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčuje.
 Denar naj se blagovito pošilja po — Money Order.
 Pri prijavi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošljete stvarno
 naslov, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA" New York City.
 Telefon: 2876 Cortlandt.

Četrto posojilo Svobode

V Ameriki je začel stotilijonski narod podpisovati četrto Posojilo Svobode. Istočasno se je začela v Evropi rušiti zveza, ki je ogrožala ves svet.

Bolgarska je sklenila premirje z zavzezniki. Bolgarski bo sledila Turčija in slednjič bo pricapljala tudi Avstrija, vendar, da ne more od svojega zveznika, Nemca, pričakovati nobene pomoči.

Mi v Ameriki zidamo, v centralnem delu Evrope se pa ruši organizacija, vsled katere smo stopili v vojno in katero uničiti je bil naš namen.

Nemčija pravi sedaj, da je njeni nasprotniki niso razumeli, da ona ni hotela nikogar napasti, ampak da ji je bila vojna vsiljena in da od prvega pričetka naprej ni imela drugega namena kot obraniti svojo mejo pred napadajočimi in prodirajočimi sovražniki.

Nemčija se vedno laže. Laže, ko ji teče voda v grlo. Zakaj? Vsakemu je znano, da je hotela podjarmiti vso Evropo in zadobiti upliv nad celim svetom. Pamet, premišljenost in vpoštevane pravice od strani zaveznikov, ji je pa to preprečilo.

Amerika se je vmešala v vojno in v odločilnem trenutku nagnila tehtnico. Da se bo pa utež pravice še bolj nagibala, moramo iti vsi, brez razlike, na delo.

Vsak mora prispevati svoj del. Vsak mora dati toliko kolikor more. Kajti le tako bo mogoče reči, da je vsak, od vojaka, ki je preli v Franciji svojo kri, pa do težaka, ki si je od ust pritrgal petdeset dolarjev, pripomogel k zmagi pravične stvari.

Avstro-Ogrska

Nekateri ljudje govorijo in nekateri časopisi pišejo v sledečem smislu:

— Bog daj, da bi se Avstrija odcepila od Nemčije! Mi bi takoj sklenili mir z njo.

Avstrijska vlada ni niti malo tako slaba kot je nemška. Avstrijska vlada je veliko bolj pametna in demokratično kot pa nemška.

— Kakorhitro bi sklenili mir z Avstrijo, bi lahko porazili Nemčijo.

Avstriji so se naveličali nemškega nadgospodstva in hrepene po neodvisnosti od Nemčije.

Veliko takih novic smo že čitali in dannadan slišimo taka pogodbena mnenja.

Oni, ki pa tako govorijo ali piše, ne pozna niti Nemčije niti Avstrije in ne pozna centralno-evropskih zadev.

Kdor pa promatra celo zadevo s pravega stališča, mora reči in priznati:

Avstro-Ogrska je veliko manj svobodna kot sta pa Saška in Bavarska. Saška in Bavarska imata lahko samostojen obstoj in neodvisnost in sta lahko ravno taki kot sta Švica in Nizozemska.

Citatelj, vzemite v roko zemljevid centralne Evrope. Oglejte si natančno, kje se nahaja Nemčija in Avstrija in katerim narodom vladata proti njihovi volji.

Glavno načelo sedanje vojne je, napraviti konec zgodovini srednjega veka. Enkrat za vselej mora biti konec fevdalnega vladarstva raznih nemških in avstrijskih gospodov, in vsi podjarmljeni narodi morajo biti svobodni.

V Avstriji je enajst milijonov Nemcev. Dobro, ti Nemci naj se pridružijo Nemčiji, naj se pridružijo svoji materi, po kateri tako zelo hrepene. Milijon Italijanov, ki prebivajo v Avstriji, se mora pridružiti Italiji. Deset milijonov Južnih Slovanov mora postati svobodnih. Rumuni naj se pridružijo Rumunom, Poljaki, Poljakom. Čehoslovaki naj postanejo samostojni in Madžari naj prekinijo vse zveze z Dunajem in Berlinom.

Ko odzvamemo vse to, ni nikjer Avstro-Ogrske in nikjer ni avstro-ogrškega naroda.

Ostane le še staroverska hiša Habsburžanov.

Znano je, da je postala Avstrija odločilna država pod vodstvom Metternicha po padcu Napoleona. Metternich je tekom ene generacije vladal Evropi. Toda tedaj bilo drugače. Na Dunajskem kongresu so bili Avstriji gospodarji samega sebe. Danes je pa tudi drugače. Danes so v službi Hohenzollerncev.

In kakšna je zgodovina Habsburžanov? Habsburžani že tekom 300 let niso izvajali nobene vojne. Na površju so se ohranili samo potom intrig, laganja, hinavščine in zahrbtnosti.

Avstro-ogrške vlade ne moremo priznati, dokler smo združeni s Čehi-Slovaki in Italijani. Priznanje enega znači nepriznanje in uničenje drugega.

In ko stopijo zavezniške armade enkrat na Dunaj, bo ravnotežje za vedno konec Habsburžanov kot je konec Faraonov in Burbonov.

Ameriški konzul v Sofiji.

London, Anglija, 1. oktobra. — [je mnogo pripomogel h kapitulu Generalni konzul Dominie I. eiji Bolgarske. Ministrski pred-Murphy je prišel z bolgarskimi sednik Malinov mu je popolnoma mirovnimi delegat iz Sofije v So zaupal in se je pogosto obračal un. Za svojega bivanja v Sofiji nanj za svet v težavnem položaju.

London, Anglija, 1. oktobra. — [je mnogo pripomogel h kapitulu Generalni konzul Dominie I. eiji Bolgarske. Ministrski pred-Murphy je prišel z bolgarskimi sednik Malinov mu je popolnoma mirovnimi delegat iz Sofije v So zaupal in se je pogosto obračal un. Za svojega bivanja v Sofiji nanj za svet v težavnem položaju.

London, Anglija, 1. oktobra. — [je mnogo pripomogel h kapitulu Generalni konzul Dominie I. eiji Bolgarske. Ministrski pred-Murphy je prišel z bolgarskimi sednik Malinov mu je popolnoma mirovnimi delegat iz Sofije v So zaupal in se je pogosto obračal un. Za svojega bivanja v Sofiji nanj za svet v težavnem položaju.

London, Anglija, 1. oktobra. — [je mnogo pripomogel h kapitulu Generalni konzul Dominie I. eiji Bolgarske. Ministrski pred-Murphy je prišel z bolgarskimi sednik Malinov mu je popolnoma mirovnimi delegat iz Sofije v So zaupal in se je pogosto obračal un. Za svojega bivanja v Sofiji nanj za svet v težavnem položaju.

London, Anglija, 1. oktobra. — [je mnogo pripomogel h kapitulu Generalni konzul Dominie I. eiji Bolgarske. Ministrski pred-Murphy je prišel z bolgarskimi sednik Malinov mu je popolnoma mirovnimi delegat iz Sofije v So zaupal in se je pogosto obračal un. Za svojega bivanja v Sofiji nanj za svet v težavnem položaju.

London, Anglija, 1. oktobra. — [je mnogo pripomogel h kapitulu Generalni konzul Dominie I. eiji Bolgarske. Ministrski pred-Murphy je prišel z bolgarskimi sednik Malinov mu je popolnoma mirovnimi delegat iz Sofije v So zaupal in se je pogosto obračal un. Za svojega bivanja v Sofiji nanj za svet v težavnem položaju.

London, Anglija, 1. oktobra. — [je mnogo pripomogel h kapitulu Generalni konzul Dominie I. eiji Bolgarske. Ministrski pred-Murphy je prišel z bolgarskimi sednik Malinov mu je popolnoma mirovnimi delegat iz Sofije v So zaupal in se je pogosto obračal un. Za svojega bivanja v Sofiji nanj za svet v težavnem položaju.

London, Anglija, 1. oktobra. — [je mnogo pripomogel h kapitulu Generalni konzul Dominie I. eiji Bolgarske. Ministrski pred-Murphy je prišel z bolgarskimi sednik Malinov mu je popolnoma mirovnimi delegat iz Sofije v So zaupal in se je pogosto obračal un. Za svojega bivanja v Sofiji nanj za svet v težavnem položaju.

London, Anglija, 1. oktobra. — [je mnogo pripomogel h kapitulu Generalni konzul Dominie I. eiji Bolgarske. Ministrski pred-Murphy je prišel z bolgarskimi sednik Malinov mu je popolnoma mirovnimi delegat iz Sofije v So zaupal in se je pogosto obračal un. Za svojega bivanja v Sofiji nanj za svet v težavnem položaju.

London, Anglija, 1. oktobra. — [je mnogo pripomogel h kapitulu Generalni konzul Dominie I. eiji Bolgarske. Ministrski pred-Murphy je prišel z bolgarskimi sednik Malinov mu je popolnoma mirovnimi delegat iz Sofije v So zaupal in se je pogosto obračal un. Za svojega bivanja v Sofiji nanj za svet v težavnem položaju.

London, Anglija, 1. oktobra. — [je mnogo pripomogel h kapitulu Generalni konzul Dominie I. eiji Bolgarske. Ministrski pred-Murphy je prišel z bolgarskimi sednik Malinov mu je popolnoma mirovnimi delegat iz Sofije v So zaupal in se je pogosto obračal un. Za svojega bivanja v Sofiji nanj za svet v težavnem položaju.

London, Anglija, 1. oktobra. — [je mnogo pripomogel h kapitulu Generalni konzul Dominie I. eiji Bolgarske. Ministrski pred-Murphy je prišel z bolgarskimi sednik Malinov mu je popolnoma mirovnimi delegat iz Sofije v So zaupal in se je pogosto obračal un. Za svojega bivanja v Sofiji nanj za svet v težavnem položaju.

London, Anglija, 1. oktobra. — [je mnogo pripomogel h kapitulu Generalni konzul Dominie I. eiji Bolgarske. Ministrski pred-Murphy je prišel z bolgarskimi sednik Malinov mu je popolnoma mirovnimi delegat iz Sofije v So zaupal in se je pogosto obračal un. Za svojega bivanja v Sofiji nanj za svet v težavnem položaju.

London, Anglija, 1. oktobra. — [je mnogo pripomogel h kapitulu Generalni konzul Dominie I. eiji Bolgarske. Ministrski pred-Murphy je prišel z bolgarskimi sednik Malinov mu je popolnoma mirovnimi delegat iz Sofije v So zaupal in se je pogosto obračal un. Za svojega bivanja v Sofiji nanj za svet v težavnem položaju.

Slika nam kaže zaveznike, ki vlečejo Hindenburga na vislice s pomočjo doznane Hindenburgove "lajne". S tem se hoče reči, da je postala Hindenburgova črta v Franciji in Belgiji usodopolna za Nemce, karhitro so se ji zavezniki približali.

Dopisi

White Valley, Pa.

Že precej časa ni bilo nobenega dopisa iz naše slovenske naselbine. Akoravno nimam nič kaj posebnih novic, vendar hočem nekoliko poročati o naši slovenski dvorani.

Marsikomu je znano, da nismo dosledaj imeli nobene licence in smo kar "kontrabant" delali. Oh veseliceh in mesečnih sejah smo dosledaj imeli pivo, da smo vsaj nekoliko potolažili žejo; zdaj je pa prišlo drugič, da nam se tega ne pustijo. Zato smo si preskrbeli licenco, da bomo bolj varni na kakih veseljih. Pa ne mislite, da bomo imeli kakšne opojne pijače; o, ne, ampak imeli bomo jako fino sladko pijačo, tako da se je vsakdo lahko vsaki večer pošteno nasrkal, ako se bo kateri hotel. Poleg tega bomo tudi imeli fine cigare in cigarete ter še več drugih finih reči, katerih pa ne bom našteval. Ako mi ne verjamete, pa se lahko prepričate dne 12. oktobra zvečer. Delničarji so sklenili na zadnji redni in izvanredni seji, da pride veselice v korist slovenske dvorane, in sicer dne 12. oktobra. Pričetek veselice ob 6. uri zvečer. Vstopnina 75¢ in 5¢ vojnega davka (war tax), skupaj 80¢. Torej vabimo vsa društva iz tukajšnje naselbine in bližnje okolice, kakor tudi posamezne rojake in rojakinje, da se naše veselice polnoštevilno vdeležite. Za dobra okrepčila bo skrbel v to izvoljeni odbor.

Bratski pozdrav vsem rojakom in rojakinjam po širni ameriški republiki.

Član slovenske dvorane.

South Chicago, Ill.

Naši mladeniči nas vedno zapušajo, kajti skoro vsak teden po dvakrat ali trikrat gredo skozi So. Chicago na poti v New York. Zalogostno je gledati, kako odhajajo naše najboljšje moči, toda vojna je in tolažimo se z upanjem, da nam bodo ti, ki zdaj odhajajo, priborili svobodo in boljše bodočnost.

Delo se v tukajšnji naselbini zelo lahko dobi in so različne vrste: v tovarnah, ladjedelnih, livarnah itd. Dela se večinoma po 8 ur na dan; plača je tudi precej dobra.

Poročevalec.

Sheboygan, Wis.

Podružnica Slovenskega Republiškanskega Zdravstva v Sheboyganu sklicuje izvanredno sejo, katere se vrši v nedeljo 6. oktobra ob polnoči pri pop. v dvorani ro-

jaka g. Bogataja na severni 8. cesti.

Dnevni red bo jako važen. Zato se prosim in opozarja vse člane in somišljenike, da se gotovo vdeležijo te seje. Nadalje priporočamo, da se te seje v največjem številu vdeležijo tudi člani vseh tistih podpornih društev, katere so se dosledaj definitivno izrekla za našo idejo in sodelovanje.

Čas, v katerem se nahajamo, je nadvse važen in resen, ter delo, katerega ima izvršiti Slovensko Republiškansko Zdravstvo, je naravnost ogorčno. Zato je potreba, da porabimo vsa mogoča sredstva ter načne za podkrepitev tega delovanja in v dosego cilja, za katerega se bojuje in za katerim stremiti Slov. Republiškansko Zdravstvo za svobodo in demokracijo slovenskega naroda.

Za odbor podružnice S. R. Z. Jack Menhardt.

Pismo iz ujetništva

Chitignano, Italia, 18. avgusta 1918.

Predragi brat — Najprej Te lepo in srčno pozdravim in Ti želim vse dobro, posebno pa zdravje.

Povem Ti, da mojega življenja ne more nikdo popisati. Prestala sem že toliko gorja, samo smrti še ne. Poprej nisem nikdar mislila, da more človek toliko prenesti.

Poprej sem bivala vedno v Gorici in tudi potem, ko so jo Italijani imeli v rokah. Tedaj sem italijanskim častnikom pospravljala sobe in so mi vse pošteno plačali. Ko pa je prišla avstrijska ofenziva, so me vzeli s seboj. Jaz pa bi bila vseeno rajše ostala v Gorici med fronto, ker tam sem se bila že tako privadila, da, kadar je bilo hudo bombardiranje, se mi je zdelo, kakor da se k hudemu dežju pripravljam.

V ujetništvu mi je zelo dolgočas po domovini in delu, ker tukaj ne delam prav nič. Za svoje življenje dobivam vsak dan po 2 litri in zanje naj bi kupim kar hočem. Življenje imam tako, da se Bogu smili. Ko bi tudi hotela kaj boljšega kupiti, pa se ne morem dobiti. Toda meni se gre, ker sem zdrava. Lani se nisem bila v tej vojni, ali gorje starim in bolnim.

Pismo sem dobila od doma od sestre in piše, da bivajo zdaj do-

ma v Avčah; stanujejo v barakah, ker hiš nimajo. Naslov pa je še vedno isti kot stari. Zdaj je naša domovina in soška dolina tako žalostna, da ni mogoče v njej prebivati; kako je, se ne dá povedati. Videti ni ne hiš, ne drevja; povsod so same jame in luknje. Povsem Ti pa, da ima slovenski narod vseeno korajžno srce, da so takoj vsi, mali in veliki, ko so prišli domov, prišli za delo.

Na Banjšici so že pričeli cerkev zidati; v Kanalu je dekanija kot je bila pred vojno. Doma pa so vsi zdravi. Brat je pri orožnikih v Ročinju.

Andrej Perše Te prosi, ako bi mogel izvedeti za naslov njegovega brata. Pred tremi leti je bil v Clevelandu, piše se Ivan Perše. Rojen je bil v Ajbi pri Kanalu na Primorskem. Tudi on je tolažbe in usmiljenja vreden.

Zdaj pa pošiljam srčne pozdrave Tebi ter vsem Slovincem in Slovenkam, posebno pa Avčanom. Blago! Vam tam v obljubljeni mirni (?) deželi.

Moj in Peršeta naslov je: Jožeta Jakopič, Andrej Perše, profugo, Chitignano, Arezzo, Italia.

Pomoč Kitajske

Kitajski poslanik v Združenih državah je izjavil, da je Kitajska pripravljena postaviti na noge milijonsko armado.

Dr. V. K. Wellington Koo, kitajski poslanik v Združenih državah je izjavil tekom svojega govora v New Yorku, v prilogi pospeševanju podpisovanja za četrto vojno posojilo.

Lahko se reče, da bi bilo mogoče ob primerni ladijski prostornini poslati v Evropo ne le delavske bataljone, temveč tudi vojske ne pa tisoče, temveč milijone.

Kitajski diplomat je izjavil, da se nahaja na zapadni fronti 200 tisoč Kitajcev-delavcev, ki delajo za zaveznike. Ti delavci so organizirani v bataljone ter izvršujejo bistvena dela za fronto kot je kopanje zakopov, grajenje mostov ter izdelovanje municije. Dr. Koo je izjavil, da bi bilo bogastvo Kitajske tako glede moči kot materiala brez dvoma bistvene važnosti za zaveznike.

Kitajska, — tako je nadejal dr. Koo, ki se je šolal v Ameriki, — je stopila v vojno, ker

je smatrala za svojo dolžnost pojasniti svetu na kateri strani stoji v konfliktu. Hotela je izvesti protest proti brutalnemu napadu na civilizacijo ter nuditi dokaz svoje pripravljenosti, da sodeluje pri obrambi principijev, za katere se zavzema svet, principijev prostosti, pravice in človečnosti.

Nemške izgube.

London, Anglija, 1. oktobra. — Feldmaršal Haig je poročal sinodici:

Tekom štiridnevih bojev, ki so se pričeli 27. septembra, smo se na fronti St. Quentin in Cambrai spoprijeli in porazili 36 nemških divizij, okoli 360 tisoč mož.

Tekom septembra so angleške čete zajele 66.300 ujetnikov, vključno 1500 častnikov in 700 topov vseh kalibrov in nekaj tisoč strojnih pušk. Tekom avgusta in septembra so Angleži zajeli 123.618 ujetnikov, med njimi 2783 častnikov; zaplenjenih je bilo 1400 topov.

Vsi v armado lastnikov Liberty bondov!

Varčujte za četrto Posojilo Svobode!

Pri spahnerju in zdravljenju

vdrgnite takoj s Dr. Richter-jevem

PAIN-EXPELLER

V rabi že 50 let pri slovenskih družinah in pri vsakem kot domače sredstvo.

Jedino pravi s varstveno znamko sidra

35c. a 65c. v lekarnah in naravnost od F. A. Richter & Co.

34-80 Washington Street, New York, N. Y.

Bolgarski Krvni Čaj

To je izvrstno zdravilo,

ker se ga lahko rabi za vsakega člena družine od dojenčka do stare matere. V vsakem domu bi moralo biti ob vsakem času. Da se preмага prehlajenje, ga je treba vzeti vrelo, ko se gre spat. Deluje naravnost na magičen način. Dela hitro in čisto, odstranjuje zaprtje, odstranjuje nerodnosti v jetrah in ledicah, v drobnju in želodcu.

Po pošti odposlano in zavarovano, zavitek ki zadostuje za celo družino, stane \$1.25. Pet zavojov po pošti \$5.00. Če hočete, vam pošljemo po C. O. D. Naslovite na H. H. Von Schlick, predsednik Marvel Product Co., 9 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Jacob Wahčić

5782 Bonna Ave. N. E. Cleveland, Ohio.

Zdravim samo moške.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specialist v Pittsburghu in ima 28-letno izkušnjo v zdravljenju moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s solvitom 606, ki ga je iznašel profesor dr. Ehrlich. Ako imate izpuščaje in mazole po telesu, v grlu, ako vam izpadajo lasje, ves boli v kosteh, pridite in čistili vam bom kri. Nikakor ne čakajte, kajti ta bolezen se preneša naprej.

Vso izločevanje iz kanala za izpuščaje vode zdravim po najnovejši metodi in v kolikor mogoče v kratkem času. Kadar spoznate, da nimate več moške moči, ne čakajte, temveč pridite in vrnil vam bom moško moč.

Kilo ozdravim v 30 urah brez operacije.

Bolečine v mehurju, od česar prihajajo bolečine v hrbtu in križu, palenje pri mokrenju in ostale bolečine te vrste zdravim v največji gotovitosti.

Krvavitost, trganje, bolečine, otekline, lisaji, škroflje in druge kožne bolezni ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času, da ni treba ležati.

Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 8. zjutraj do 5. popoldne. V torek, četrtek in soboto od 8. zjutraj do 8. zvečer. V nedeljo od 2. popoldne.

Po pošti ne delujem. Pridite osebno. Ne pozabite ime in številke

Dr. KOLER, 638 PENN AVE

PITTSBURGH, PA.

Slavni zdravnik-specialist z 18. leti zkušnosti pravi:

Možje, zakaj bi bili bolni?

Prost nasvet, prosta preiskava.

Tudi prosta X-zarki preiskava.

MOŽJE, če se ne posvetite dobro, če niste močni in zdravi, obiščite takoj Allegheny Medical Specialist prav kot je storil Mr. Frank Mihalek, ki živi na 180 Spring Alley, Pittsburgh, Pa. Oglejte si sliko Mr. Mihaleka, katero smo vzeli pred poltrajnim letom in potem sliko, ki je bila narejena, ko ga je zdravil dobroznani profesor doktor Mr. Mihalek. Je bil zelo bolan, ter je postal kot senca samega sebe. Sedaj pa je zdrav, močan in se počuti dobro ter bo o vsem tem pripovedoval, komu se ima zahvaliti za svoje zdravje, namreč Allegheny Medical Specialists.

Imamo najboljše stroje za zdravljenje.

Allegheny Medical Specialists imajo na razpolago najboljše stroje za elektrini in druga dobra zdraviljenja. 18 let izkušnje v najboljših evropskih bolnicah. Če vam je treba, vas lahko zdravimo s čudovitim Salvarsan (606) za krvno bolezen. Ne čakajte. Vsako kasnejšanje je nevarno. Prav nič se ne gre za to, če je napako, temveč pridite k Allegheny Medical Specialists, kjer lahko govorite z zdravnikom v svojem lastnem jeziku. Ta zdravniška preiskava je zastonj.

ALLEGHENY MEDICAL SPECIALISTS

114 Smithfield St., drugo nadstropje

En block od B. & O. železniške postaje.

URADNE URE: Od 9. ure dopol. do 5. ure zvečer; v nedeljo od 2. ure dopol. do 12. ure popoldne.

Badite prepričani, da pridete na pravi kraj. Glejte na številko: 114 Smithfield St. Nikar ne pišite, kajti, predno vam predpišemo zdravilo, vas moramo preiskati.

Inkorporirana leta 1900.

večina \$2,028,663.06 na razpolo-
go za bodoče zahteve, katere bodo
znašale \$6,271.500.

MESEČNI PREGLED MED DRUŠTVI IN JEDNOTO
ZA MESEC AVGUST 1918.

1.	248.42	133.40		4.50	22.50	1.00	2.63	412.45	500.00	54.00	554.00
2.	225.90	168.50		4.50	22.50		2.88	424.28		88.00	88.00
3.	88.00	59.00		1.96	9.80		2.80	161.56		44.00	44.00
4.	65.20	45.90		1.42	7.10			119.62		105.00	105.00
5.	68.38	49.15		1.30	6.50	2.00		127.33		60.00	60.00
6.	42.61	38.25		0.92	4.60			86.38			
9.	278.39	150.25		5.28	26.40			460.32		235.33	235.33
11.	45.64	27.75		0.88	4.40		0.25	78.92			
12.	93.01	61.00	0.50	1.86	9.30			165.67		46.00	46.00
13.	97.14	72.40		2.10	10.50			182.14		34.00	34.00
14.	46.99	21.25		0.84	4.20			73.28			
15.	99.09	57.80		1.96	9.80		0.25	168.90		44.67	44.67
16.	141.65	116.10	15.00	3.20	16.00	4.00	1.50	297.45		298.00	298.00
17.	12.95	8.50		0.22	1.10			22.77		300.00	300.00
18.	237.20	154.30		5.02	25.10			421.62		88.00	88.00
19.	148.99	104.10		2.90	14.50	1.00		271.49		10.00	10.00
20.	115.41	80.40	0.50	2.22	11.10	2.00		185.45		129.67	129.67
21.	110.17	62.80		2.08	10.40			185.45			
22.	115.89	62.05		2.20	11.00	1.00		192.14			
25.	202.26	119.50		3.42	17.10	1.00		343.28		80.00	80.00
26.	106.65	60.90		1.86	9.30	2.00	2.40	183.11			
27.	48.87	45.90		1.12	5.60			101.49		66.00	66.00
28.	29.50	18.60		0.50	2.50			51.10		8.00	8.00
29.	81.76	61.75		2.12	10.60			156.23		150.83	150.83
30.	222.92	142.30		4.14	20.70	1.00		391.06		72.00	72.00
31.	142.16	92.05		2.86	14.30		0.25	251.62		86.00	86.00
32.	85.07	59.20		1.67	8.10			153.99		73.00	73.00
33.	101.62	66.30		2.62	13.10	1.00		184.64		37.00	37.00
35.	81.89	51.55		1.62	8.10			143.16		54.00	54.00
36.	209.04	177.75		4.22	21.10	4.00		416.11		64.33	64.33
37.	456.84	300.25	9.75	8.70	43.50			819.04		92.00	92.00
38.	64.78	45.70		1.20	6.00			117.68		91.67	91.67
39.	125.85	86.00		2.28	11.40		0.75	226.28		198.00	198.00
40.	124.89	85.25		2.58	12.90		0.50	206.12		53.00	53.00
41.	40.69	29.45		0.94	4.70			75.78		9.00	9.00
42.	103.47	68.25		1.98	9.90		0.25	183.85		22.00	22.00
43.	50.69	31.35		0.98	4.90			87.92		11.00	11.00
44.	68.64	50.15	8.00	1.48	7.40		0.50	136.17		55.00	55.00
45.	143.15	104.95		3.04	15.20			266.34		74.00	74.00
47.	95.64	46.75		1.72	8.60			152.71			
49.	91.22	59.95		1.58	7.90			160.65		30.00	30.00
50.	37.04	27.95		0.76	3.80			69.55		12.00	12.00
51.	37.31	28.05		0.70	3.50		0.50	70.06			
52.	83.63	54.10		1.72	8.60			148.05		30.00	30.00
53.	115.18	83.10		2.62	13.10	1.00	6.00	221.00		15.00	15.00
54.	60.22	26.90		0.78	3.90	2.00		93.80			
55.	90.21	60.60		1.58	7.90	1.00		161.29		48.00	48.00
57.	52.01	37.95		1.16	5.80			96.92		10.00	10.00
58.	79.69	49.75		1.58	7.90		0.50	139.42		28.00	28.00
60.	48.48	35.60		0.84	4.20			89.12		74.00	74.00
61.	50.71	33.90		1.18	5.90			111.69		11.00	11.00
64.	31.38	20.20		0.52	2.60			54.70		69.00	69.00
66.	89.23	53.55		1.40	7.00	1.00		152.18			
68.	66.61	38.25		1.14	5.70		0.25	111.95			
69.	43.58	27.85		0.76	3.80			75.99		46.00	46.00
70.	37.19	36.25		0.92	4.60	2.00		80.96		13.00	13.00
71.	131.44	114.50		2.62	13.10			261.66		43.00	43.00
72.	30.01	16.15		0.54	2.70			49.40		108.00	108.00
75.	59.71	65.20	0.50	1.44	7.20			134.05		41.00	41.00
76.	37.02	21.25		0.72	3.60		0.25	62.84		68.00	68.00
77.	49.97	33.60	2.75	1.02	5.10			92.44		59.00	59.00
78.	134.60	61.20		2.20	11.00			209.00			
79.	23.88	17.75		0.42	2.10			44.15		32.00	32.00
81.	29.52	33.10		0.64	3.20			66.46		15.00	15.00
82.	72.33	54.40		1.54	7.70			135.97			
83.	20.06	24.25		0.50	2.50	1.00		48.31		30.00	30.00
84.	73.94	42.50		1.26	6.30			124.00		7.00	7.00
85.	109.92	84.30		2.34	11.70	1.00		209.26			
86.										27.00	27.00
87.	23.42	27.95		0.70	3.50			55.57			
88.	49.95	40.40		0.98	4.90			96.23		114.00	114.00
89.	49.83	40.50		1.14	5.70			97.17			
90.	24.57	27.20	3.50	0.64	3.20	1.00		60.11	1000.00	57.00	1057.00
92.	37.24	31.05		0.78	3.90	1.00		73.97			
94.	147.92	86.70		2.74	13.70			251.06			
99.	44.86	34.00		1.08	5.40			85.34		42.00	42.00
100.	28.76	21.25		0.50	2.50			53.01			
101.	28.60	20.20		0.50	2.50			51.80	500.00	50.00	550.00
103.	55.08	60.15		1.40	7.00	1.80	0.25	124.88		17.00	17.00
104.	23.10	24.65		0.60	3.00		0.25	51.60		44.00	44.00
105.	57.40	43.30		1.08	5.40			107.18		141.00	141.00
106.	36.50	35.85		0.74	3.70			76.79			
107.	13.16	10.95		0.26	1.30			25.67			
108.	54.95	46.60		1.22	6.10	2.00		110.87			
109.	26.16	18.70		0.52	2.60			47.98		142.00	142.00
110.	94.97	72.50		1.62	8.10	1.00		178.19			
111.	64.79	34.75		1.06	5.30			105.90			
112.	24.63	17.85		0.48	2.40			45.36			
114.	141.05	107.50		2.56	12.80		2.63	266.54		45.42	45.42
116.	50.47	34.65		1.28	6.40	1.00		93.88			
117.	18.31	16.15		0.44	2.20	1.00		38.10			
118.	17.12	9.35		0.30	1.50			28.27			
119.	15.26	17.00		0.40	2.00			34.66		27.00	27.00
120.	46.40	45.05		1.10	5.50		2.63	100.68		58.00	68.00
121.	40.68	27.65		0.78	3.90	2.00		75.01		38.00	38.00
122.	40.45	36.10		0.72	3.60	3.00		83.87			
123.	20.01	19.50	0.25	0.36	1.80	1.00		42.92		31.00	31.00
124.	27.51	25.85		0.56	2.80			56.72			
125.	17.33	21.30	3.75	0.38	1.90			44.66			
126.	15.54	32.20		0.48	2.40	3.00		53.62			
127.	12.73	24.20		0.38	1.90	1.00		40.21			
128.	25.46	24.05		0.52	2.60	2.00	13.85	68.48			
July ases.:											
22.	121.14	61.20	18.00	2.18	10.90		0.50	213.92			
84.	69.44	42.50	18.50	1.26	6.30			130.00			
	8218.29	5697.75	73.00	162.58	812.90	49.00	42.57	15056.09	2000.00	4465.92	6465.92

Prva številka znači štev. društva; druga smrtninski sklad; tretja bolniški sklad; četrta glasilo; peta sklad za onemogle; šest stroškovni sklad; sedma pristopnina; osma razno; deveta skupaj; deseta smrtnina; enajsta bolniško podpora; dvanaajsta skupaj.

Vaška idila

Tedaj je bilo, ko so leški očetje skukenili, da nasujejo peska na razrite kolovoze v vasi. Namreč tedaj je bilo, da je Predovnikov France vozil gramoz iz potoka Trnavce za posipanje cestnih mlak in globeli. Pa na težkem parizariju ga je vozil, s širokimi platišči. V voz pa je bilo vpreženih dvoje visokih, prsatih konj. In ker daljša va med Lečami in Trnavco ni bila velika, je zapeljal vsak dan po večkrat. Vozel pa ni sedel na vo-

zu kakor drugi vaški vozniki, te muč na legnarjih je stal, z levega koračen. Pa mogoče je stal in si brke vihal.

Zlasti se je pa ponosno vzravnaval na ovinku pri tipu. Tu je kojnjema zaklical hjo, da sta potegnila močnejše ter zaškrebajala z medenimi ploškami na črnosvetlini komatih; potem pa je z očmi premeril brinov bičevnik ter s palecem in kazavcem potipal nitkasti ko-

nee na biču, nakar je zapokal pik-pok, da je vršelo po zraku, pa deseterikrat pik-pok priletelo nazaj od leških pristav in kozocev. In čim močnejši je bil pok ter mnogo-goternejši jek, tem ponosnejše se je razkoračil France na vozu. Po usesih pa ga je prijetno ščetalo in sicer prijetno tako, kakor ka-da rga je Pušnikov Štefan ob nedeljah popoldne harmonika vlekel in so se pri leških fantov in deklet v divjih kolobarjih vrteli po Jurčkovem podu, plesaje hitro-ko polko.

Pa piki in poki Franceu niso božali samo ušesa, ampak se deli-tudi njegovemu srcu zelo dobro.

In kaj bi mu ne? Ker tam ob ovinku pri lipi je stala Ovinškova hiša. V Ovinškovi hiši pri oknu pa je sedela Ovinškova Julika in predla. In kadar je Julika zaslišala pik-pok, pik-pok, vsekdar je potaj-nez skokila skozi okno na cesto v tem ko se je s ceste proti oknu in sicer prijetno tako, kakor ka-da rga je Pušnikov Štefan ob nedeljah popoldne harmonika vlekel in so se pri leških fantov in deklet v divjih kolobarjih vrteli po Jurčkovem podu, plesaje hitro-ko polko.

Toda pogledi, četudi goreči, na-

daljavo več sežnjeval vendar niso mogli imeti moči, da bi bili Fran-ceta in Juliko utešili. Zato je bi-lo treba tesne bližine in ozkega stika, ki je omogočil, da sta si z-ra iz oči v oči in pa da sta izprego-vočila kako prijazno besedo. Pa iznajdljivost ljubečih ljudi tudi njima v tej težnji ni odrekla svoje pomoči. Če je mogla — i kdo bi ne mogel, če hoče? — je Julika rav-notakrat zapazila, kadar je Fran-ce pokal proti ovinku, da je prav-na na ognjišču keblica. "Kaj naj se povremim loncem prilije, če ni v kuhinji kapljice vode?" je materi rekla, ter od kolovrata vstanši, stekla s keblico k vodnjaku.

Vsakikrat pa, ko je Julika zaje-mala vodi, je začutil France suho-to v grlu. Zato si pa ni dolgo po-mišljal. Urno je skočil z voza ter stopil s ceste k vodnjaku, da si je žejo pogasil. Potem je pa še ved-no še malce postal, da sta si po-vedala to in pa ono, kar jima je bilo ravno na srcu. Oh, in poveda-ti sta si imela toliko, da nista nik-dar dočela končala s pomenkom! France je komaj še utegnil, da je poravnal Juliki svitek na glavi in ji pomagal privzdigniti keblico nato pa je moral odhiteti za ko-njem in vozom. Po Juliki se je na-tudi že ozirala mati, godrnjaje sa-ma pri sebi: "Kaj neki zajema preteto dekle tako dolgo!" Zato se je pa tudi Juliki mudilo.

Vzravnila se je, ter z razgaljeni roki uprši v bok, je nesla na gla-vi polno keblico; pa nesla jo je tako spretno in fletno, da ni poli-la niti kapljice vode po sebi. In prav ponosna je bila na to, kakor je bil France ponosen, da je, na vozu stoje, pokal pik-pok, ne da bi omahnil na desno ali levo. In rav-no zaradi tega po vsej vasi sloveča-ga dejstva, da je izmed vseh le-ških deklet, kar jih jih je bilo godrnih in vrednih, da so so jih hoteli klecat pod okno, Julika u-mela najlepše nositi na glavi ke-blico. France pa med vsemi leški-mi fanti, kar jih je v tistem letu fantovalo, znal najmenitnejše po-kati z bičem, se je začel Predovni-kov France ozirati po Ovinškovi Juliki in Ovinškova Julika po Pre-dovnikovem Franceu.

To je bilo pa že več tednov po-prej, preden je France vozil pe-sek iz potoka Trnavce; ker v tem času, ko so nasipali kolovoze v Lečah, je njuna ljubezen že dose-la svoj višek. Vzklila pa je bila ko je še samo od časa do časa in po daljših presledkih imela Juli-ka priložnost, da je slišala Fran-ceta pokati z bičem. France pa priložnost, da je videl Juliko nosi-ti vode polno keblico.

Po njenem vzklitju pa je kaj-rado naneslo, da sta se pogosto sešla. Pripetilo se je namreč ne-redko, da je ravno takrat, ko je Julika v zelniku trgala vehe za svinje, France kosil na meji pri zelniku prilast za krave; da je rav-no takrat Julika prala perilo na trnavskem perišču, ko je France tik ob rečiču klesil grmovje ži-vini za steljo; da je ravno takrat nesel France vrečo žita v mlin, ko je nesla Julika moko iz mlina. Pa tudi iz cerkve grede, sta se kaj pogosto sešla, seve po samem, go-lem naključju.

Trinajsto nedeljo po binkoštih je France opazil, da so mu hlačni-ce zdrknile izza mehikajnostih škornje. Zato je postal in jih ta-ko dolgo zatikal, da ga je Julika došla, ki je bila zaostala za druž-bo leških deklet, ko si je pri kra-marici Nški nakupovala cipk za rokavce. Štrinajsto nedeljo pa so se Juliki odvezali jermenčki na šigrinastih čevljčkih, in preden jih je spet zavezala, je porabila ravno toliko časa da jo je France dohitel, ki je bil zaostala za druž-bo vaških fantov, ker je poslušal občinskega slugo, ko je klicar pred cerkvijo, kdaj da bodo letos vojaški nabori. Kajpada, če sta se pa že naknadno sešla in po golem nak

Katoličani in Jugoslavija

(Jug. Čas. Urad. Washington, D. C.,)

(Nadaljevanje.)

Narodna koncentracija pa se medtem ni nekaterim dopadla, a ta nekdo je srbsko-hrvatska koalicijska, ali bolje rečeno, njena oportunistična garda, ki je po svojem detektivu z germanskim profitom udrla v dvorano narodnega zborovanja in dala razpustiti zborovanje, katearega so se udeležili odlični slovenski, hrvaški in srbski narodni poslanci, namesto da bi se bila pridružila narodni koncentraciji, kjer je imela odločeno eno od glavnih mest.

Izšla je geslo, da se mora vreči v slojne narodne vrste kamen oviranja, nezaupanja in nesloge. A kje češ najti boljšo pot, kakor to, da se spusti v kulturni boj. Med hrvatske liberalce in katolike je bilo treba zasejati mržnjo in razdor. Čeprav smo že tedaj pregledali celo situacijo in videli, odkod veter piha, vendar nismo nastopili agresivno, temveč smo v mirnem tonu precizirali svoje stališče. Z nami se je strinjalo vse jugoslovansko rodoljubno časopisje, ki je nastopilo proti frankovskim in koalicijskim intrigam.

Kot kulturni predstavniki celoga katoliškega hrvatskega naroda pa bomo stali vedno na braniku proti vsakemu, ki bi hotel s terorizmom odvrtni narod od borbe za osvobodjenje.

Kot smo že prej omenili, so zagrebške Novine glasilo hrvatskega katoliškega seniorata, ki odločno zahteva narodno osvobodjenje in zjednotenje.

Nemški list "Das Neue Österreich", ki propagira na slovenskem jugu avstrijsko državno idejo, je napisal v svoji tretji številki članek proti našim narodnim škofom ter doslovno trdi: Vodičelj katoliške stranke, ki hodijo sedaj po zapovedi svobodnih zidarjev, so zelo sumljiv pojav in za Avstrijo najbolj nevarni.

Na ta sovražni napad je odgovoril sam dr. Mahnič v zagrebških Novinah od 30. VII., kjer pravi:

"Gorenje besede so naperjene proti voditeljem katoliških strank južnih Slovanov: Slovencev in Hrvatov. Ker se povdarja katoliški značaj stranke, bo zaradi tega pod temi voditelji razumel vsakdo v prvi vrsti ljubljanskega škofa dr. Jegliča, zagrebškega nadškofa dr. Bauerja in mojo malenkost. Naj mi zato ta nemški list dovoli, ako v obrambo škofovske časti in časti jugoslovanskih katoličanov reagiram na njegove insinacije.

V stanu sem dokazati, da ne hodijo voditelji katoliških strank na jugu in katoliški Jugoslavljan po sviranju svobodnih zidarjev, temveč samo in izključno le oni, ki dvigajo tako besno gonjo proti pristajem jugoslovanske ideje, zlasti pa proti katoličanom, ki so to idejo sprejeli.

Predvsem opozarjamo "Das Neue Österreich", da se mi Jugoslavljan na jugu že davno nahajamo na pohodu proti Jugoslaviji. Ideja Jugoslavije je zasijala kot resna zvezda na našem nebu. Mi Hrvati imamo še od leta 1887. v naši sredi Jugoslovansko Akademijo. Politični program pokojnega Strossmayerja je bil Jugoslovanstvo. Jugoslavija je imela v vsakem času odlične pristaje, medtem ko se je pričela njena vojska šele na glas majske deklaracije zbirati. To zbiranje se je pričelo pred letom dnj, a v svoj krog je pritegnilo vse ljudske sloje, od najvišjih do najnižjih. Ni bilo toraj treba čakati na poziv svobodnih zidarjev, da se mi voditelji katoliških Jugoslavljanov odloči, moji iti v Prago, da se tam navdahnemo jugoslovanske ideje in da ji postavimo temelje.

Žal, da se tudi še danes nahaja več zdrave logike in smisla za svetost naravnih zakonov pri socialistih in drugih neprijateljih krščanstva, kakor pa med mnogimi takozvanimi kristjani, ki se na prižnicah zaklinjajo na Kristov evangelij, ki pa v politiki branijo pravico močnejšega, to je tiranstvo.

Mi se potapljamo, mi poginjamo... Kdo nam bo zameri, ako upijemo, ker ne moremo odoleti prirodne nagone za samohranjenjem, kot obupani na pomoč, ako protestiramo, ako zahtevamo svoje pravice? Mi kričimo v obupanju, vi pa žigosate naš krik kot veleizdajstvo, kot marširanje po povelju svobodnih zidarjev. Naš krik, neke gospode samo razburja, da se besneje padajo po nas. Mi zahtevamo, da nam odprete parlament, vi pa ga zapirate. Mi zahtevamo svobodnočasopisja in govora, vi pa nam jo jemljete. Vi zapirate katoliške šole, jih preganjate in internirate, katoliške šole pa razglašate za brezverce. Vi nočete slišati naših obupnih kričev... Čim bolj upijemo, tem huje nam je. Kaj naj toraj storimo?

Tako se je pri mahitavih narodnih poročila misel, da morajo svojo stvar sam brez čegaroli pomoči predložiti pred bodočo mednarodno mirovno konferenco, do katere mora vendarle prej ali kasneje priti. Mi se nanjo že sedaj pozivljamo, toda ali je to veleizdaja?

Ali je to veleizdaja, ako protestiramo proti krivici, katero nam vedoma delajo, ako zahtevamo svoje pravice? Radi bi videli vas Nemce in Madžare, kako bi pokazali svoje patriotizem in dinastično lojalnost, ako bi se pričela na vašem narodnem telesu vršiti operacija, podobna oni, katero delate vi že skozi stoletja na našem telesu? Kaj bi vi gospodje Madžari storili, ako bi vam začeli z Dunaja deliti Madžarsko na okraje, kakor dela to sedaj Dunaj s Češkimi. Vi se že sedaj sklicujete proti Jugoslovonom na svoja zgodovinska prava, toda nikar ne pozabite, da imajo tudi Čehi in Hrvati slična prava. Naše državno pravo ne zaostaja popolnoma nič za vašim. Naše je seveda ostalo samo na papirju, vaše pa je postalo dejstvo, za vse Jugoslavljan teško in žalostno dejstvo. Kaj bi pa vi, gospodje na Dunaju, počeli, ako bi vam vaše srednje in ljudske šole spremenili čez noč v češke ali madžarske, kar bi vam moglo onih 600.000 Čehov na Dunaju storiti po isti pravici, po kateri usiljujete vi na Slovenskem, v Trstu, Istri in Dalmaciji svoje šole. Tudi mi smo avtohtoni, nas je 20 odstotkov več kot vas... Celotna Kranjska, kjer je Slovencev 90 odstotkov, Nemcev pa samo 5 odstotkov, imajo samo eno slovensko gimnazijo — pa še ta ni državna. Kljub vsem našim protestom ustanovljate v Trstu nemško navtično šolo, akopraj je morje in njegova obala od Trsta do Kotorja naša.

Pojdite na Korosko, kjer je veliko več Slovencev, kakor Nemcev na Češkem. Kaj pa imajo Nemci na Češkem, vi sami najboljše veste: vseučilišče, gimnazije, tovarne, vsakovrstne šole, naši Slovenci na Koroskem pa nimajo niti ene ljudske šole...

Vi se nam na vse priitože posmehujete in rogate. Ko sem jaz osebno protestiral pred ministrskim predsednikom na Dunaju, mi je rekel: Wir haben die Macht. (Mi imamo moč).

Da, za naši rodni grudi smo mi sužnji, žrtve vaše imperialistične politike. Z lastnimi očmi moramo gledati, kako nam kos za kosom od naše rodne zemlje trgate, kako postajamo v naši domovini tuji, vi pa gospodarji. In na vse to bi ne smeli niti ziniti, da nas pred svetom ne razglašate za veleizdajalce, za svobodne zidarje, upornike, itd.

Zvesti staremu poganskemu načelu: Divide et impera ste stvorili dualizem, razdelili monarhijo na dve polovici. Vaša politična modrost obstoji v tem, da živate en narod na drugega: Italijane na Slovence, Slovence na Ita-

lijane, Poljake na Rusine, Rusine na Poljake, Hrvate na Srbe, Srbe na Hrvate.

Vi uporabljate vsa sredstva, da bi se vam posrečilo, omamiti Poljake, da bi stopili na vašo stran in vam pomagali tlačiti ostale njih slovanske brate. Vi ste Slovence vzgijali v nemškem duhu, vi ste na jugu podpirali italijanski element, da bi s tem oslabilo slovanstvo in tako zavladali enim kakor drugim.

In tako je toraj v monarhiji prišlo do tega, da so vsi narodi razdeljeni, da eden na drugega reži in da so vsi nezadovoljni in ogorčeni, kajti vsi zdihujejo pod jarmom nemško-madžarskega imperijalizma.

Vaša krivda je, ako so nekateri teh narodov zapluli s centrifugalno silo in zahtevajo rešitve od narodne smrti izven vaših mej...

Gospodje, hoče hočete iskati pomagace prostozidarjev, iščite jih med svojimi lastnimi vrstami, ne pa med nami. Vi ste se, gospodje, zmotili v naslovu. Bajke o voditeljih katoliških strank, ki baje plešejo po zapovedi prostozidarjev, ste naslovili na nas, medtem ko bi jo bilo treba adresirati na vas. Sploh pa vam pošljem na vašo bajko dober odgovor.

Dr. Anton Mahnič, krški škof."

Ta odgovor krškega škofa je bil za jugoslovansko javnost novo odkritje, za našo osvobodilno borbo pa močna pomoč.

Gibanje, katero je sedaj zavzelo tudi vse slovenske in hrvatske katoliške kroge, vedno bolj narašča in se že dviga kot gora med preteklostjo in bodočnostjo. Katoliško osvobodilno gibanje v domovini vodi: ljubljanski škof knezoškof dr. Anton B. Jeglič, zagrebški nadškof dr. Bauer, krški škof dr. Mahnič, splitski škof dr. Carić, dubrovniški škof dr. Marešić in kotorski dr. Ucelini.

Duša tega gibanja je knezoškof Jeglič, o katerega delovanju smo prejeli te dni naslednjo vest iz Berna:

Bern, 29. avgusta 1918.

Brzojavka iz Dunaja poroča, da je ljubljanski knezoškof dr. Jeglič razposlal na vse svoje župnike pastirsko pismo, s katerim nala ga na podlagi svoje škofovske moči svojim podrejenim duhovnom, DA ABSOLUTNO PRISTANEJO NA JUGOSLOVANSKO POLITIKO, in jih roti, da se pridružijo Kranjski Ljudski Vseslovenski Stranki.

Mahničovo pismo in ta Jegličeva naredba sta napravila v Rimu in na Francoskem velik utis.

(Konec prihodnjic.)

Umirajoče cesarstvo

Spisal dr. Bogumil Vošnjak.

(Nadaljevanje.)

Čujem ugovor: — Druge dinastije so storile isto. — Temu je lahko tako, a prilika delati škodo je veliko večja v slučaju cesarstva, ki vlada tako številnim borečim se narodom. Zaničevanje do zatiranih narodov pa je resnična habsburška poteza. Če je imenoval Franc Jožef Hrvate "bando", če je rekel štajerskemu cesarskemu namestniku glede Slovencev, "maj drobni ta narod" ter pri tem s prosti oponašal kretnjo, kako se ubi je mahno, potem je sledil pri tem le stari habsburško-spanski tradiciji, v koje očeh ne obstaja narodna individualnost.

Patriarhalstvo, ki smatra narode za otroke ali zaničevanja vredne smeti, prikriva pogosto svoje resnične namene. Temu soglasno so bili varani tudi najboljši zastopniki angleškega javnega mnenja. Ista povest se ponavlja tudi glede Francie Ferdinanda. Angleška domisljija je videla v njem moža, ki bo rešil Avstrijo. Kaka zmota! Bil je to slaboten, malo-vredni človek, ki se ni znal upirati plebentemsku ponosu madžarske oligarhije, ker je dobro vedel, da ni njen političen poraz pomenil nje osebni in ekonomski poraz. Glede političnih idej je bil Franc Ferdinand predstavitelj pravih habsburških tradicij. Njegov ideal je bil stari režim. Upati na prepoved s te strani je bila velika napaka. Dogovor Miramar-Konopiste bo ostal vedno mader na njegovo spominu. Ali ni bil to dogovor, ki je dal slovenske zemlje Nemčiji in rezerviral Balkan za Habsburžane, s česar se je razkrilo resnične politične cilje Habsburžanov?

XII. POLOM.

Sile razpada se razkrivajo duhu zatiranih slovanskih narodov v cesarstvu. Najti je ekonomsko, politično in moralne vzroke, radi katerih je razpad monarhije naravna posledica naravnega procesa.

Avstro-Ogrska je bila že pred izbruhom svetovne vojne bankrotna. Nepristranskim mislecom bi se zdelo nemogoče, da bi Avstrija kdaj povzročila kako vojno, kajti v ta namen ni imela niti denarja, niti kredita. Vsi pa so se zmotili. V letu pred vojno se je nahajala monarhija v velikih finančnih težavah. Velika ekonomska kriza je divjala v deželi. Monarhija je imela velikanski državni proračun. Izdatki so bili večji kot oni Anglije. Na vsakega prebivalca je prišlo 123 frankov izdatkov, dočim jih je prišlo na vsakega Angleža le 110. Dolgovi Avstro-Ogrske so bili velikanski. Primanjkljaj se je stalno večal in dosegel v letu pred vojno svoto-

Italijansko bojišče.

Rim, Italija, 1. oktobra. — Včeraj so se na Asiago planoti in v okrajaju Montello bili artilerijski boji, ki so bili včasih zelo ljuti. Južno od Mori so poskušali sovražni oddelki približati se italijanskim postojankam, pa so bili odbiti.

Jugoslov. zborovanje

Jugoslovanski odbor za četrto vojno posojilo priredi v nedeljo 6. oktobra točno ob dveh popoldne veliko jugoslovansko zborovanje v Tammany Hall, 145 East 14th St., New York.

Poleg najodličnejših jugoslovanskih govornikov, med katerimi je tudi naš dični vseučiliški profesor dr. Bogumil Vošnjak, bodo nastopila tudi vsa slovenska pevsko društva ter tudi srbsko pevsko društvo "Gusle". Na tamburice pa bo vdarjalo slovensko tamburško društvo "Slovenka". Zborovanje ima sledeči program:

1. Star Spangled Banner, Jugoslovanski zbor.

2. Otvoritveni govor, predsednik Mr. S. Knčić.

3. Sema-pev, Mr. Božo Blažević.

4. Posojilo svobode, angleški govor, Mr. Wright.

5. Venček jugoslovanskih narodnih pesmi, Slovenka. (Med godbo podpisovanje Liberty obveznic.)

6. Baritonski samospev, Mr. Zaninovic.

7. Tiranstvo Avstro-Ogrske, hrvaški govor Mr. Spiro Knčić.

8. Što čutiš, Srbije tuži, Gusle.

9. Tenor solo, Mr. Gjurin.

10. Demokracija in delo Amerike za Jugoslavijo, dr. Pajo Radosavljević.

11. Na dan, Slovan, in Slovenec, Srb in Hrvat, Združeni slovenski pevci.

12. Sloveni, Hrvati, Srbi eden narod, dr. Vošnjak.

13. Sopran-solo, gospica Ula Zakrajšek.

14. Oj, z Bogom, ti planinski svet, združeni slovenski mešani zbor.

15. Hej Slovani, Slovenka in občinstvo.

Pričetek zborovanja točno ob dveh popoldne.

Slovenici! Zdjaj smo v enem velikem času, ko je treba delati, priskočiti na pomoč veliki, svobodni republiki, od katere imamo vse, ki nam bo dala tudi svobodo. Brez nje ne bi dosegli svobode Jugoslavije, brez njene pomoči bi bili tuji po vojni še vedno sužnji Avstrije. Njej smo dolžni vsi zahvalno, zato pa ji moramo po svojih močeh pomagati do zmage.

Sikali smo o junakih činih ameriške vojske, ki je vrgla Huno čez Morno v tlematku, ko je že mislil, da mu je pot odprta v Pariz. Zadnje dni je zopet ameriški vojak v južni Franciji vrgel Nemce take dolce nazaj, da zdaj že gleda v nemško zemljo in bombardira Metz, ki je najmočnejša nemška trdnjava. Tem junakom je treba pomagati, da vstrajajo, da ne omagajo. Bore se za nas in naše potomce: ne za sebe za druge prelivajo svojo kri, mi pa smo ostali zdej in živimo dalje udobno kot smo živeli v mirnih časih. Ali ni naša sveta dolžnost, da storimo tudi mi nekaj za Ameriko in občinem za svojo svobodo? Kaj pa nam je storiti? Vsakdo izmed nas mora kupiti najmanj en bond posojila svobode.

Mnogo naših rojakov-pa je še, da se ne zavedajo svojih dolžnosti. Tem je treba odpreti oči ter jim dopovedati, da zdaj ni čas za spanje. Vzdrantiti jih je treba, da se zavedo. Na jugoslovanskem zborovanju se bomo poneli, kako iti na delo, da bo podpisovanje četrtega posojila svobode tudi med našim narodom uspelo. Zato pa, Slovenici, pokžite se hvaležnim in lojalnim napram novi domovini, pokžite, da ste pripravljeni zanjo žrtvovati vse in vdeležite se velikega zborovanja v nedeljo 6. oktobra točno ob dveh popoldne v Tammany Hall, 145 E. 14. St., med 3. in 4. Ave., New York.

SLOVENEC, PRIDITE V NARODNI NOŠI!

Damask je obkoljen.

London, Anglija, 1. oktobra. — Poročila generala Allenbyja se glasi:

30. septembra zvečer se je naša konjenica postavila severno zapadno in južno od Damaska. Od sovražne zadnje straže, ki se je upirala prodiranju skozi ves dan smo zajeli 10000 nejtnikov in 5 topov.

Pariško poročilo pravi, da francoska konjenica prodira proti Beyrutu.

Turčija je pokazala znake, da je vojna skleniti premirje. Ker pa so te vesti samo poloficijalne se zavezniki za nje ne zmenijo in čakajo oficijelnega obvestila.

SLOV. DELAVSKA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

PODPORNA ZVEZA

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penna.

Sedež Johnstown, Pa.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood E'd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 682 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRIČ, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Vom. blagajnik: ANTON HOČVAR, R. F. D. 2, Box 29 Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 96, Wilkes, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1123 Fabian St., City View, N. S. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 835 E. 157th St., Cleveland, Ohio.

POROBNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mifflin, Pa.
1. porotnik: FRANK TEROPČIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1918 So. 14th St., Springfield, Ill.

VEROVNI ZDRAVNIKI:

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Očena družta, očena njih uradniki, so uljudno prošni, pošljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potomo Poštah, Expressah ali Bančnih denarnah nakamne, nikakor pa ne potomo privatnih čkov. Nakamne naj se naslovljajo: Blaž Novak, Titus Trust & Guarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika. V slučaj, da opeajo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakke pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Odgovor na protest

Združene države se ne zmenijo za nemške grožnje. — Za vsakega ujetnika, ki bi ga Nemci umorili, bodo drago plačali.

Washington, D. C., 2. oktobra. Ameriška vlada je v svojem odgovoru na nemško grožnjo, da bo usmrčen vsak ameriški ujetnik, pri katerem bi se našla lovska puška, danes objavila, da bo vpeljala primerne represalije.

Državni tajnik Lansing je danes, potem ko je bil po švicarski vladi potrjen prejem, objavil odgovor na nemški protest. Odgovor se glasi:

V odgovoru na nemški protest vlada Združenih držav izjavlja, da točka v haškem dogovoru, ki se navaja v protestu, po njenem mnenju ne prepoveduje uporabe tega orožja. Z ozirom na zgodovino lovske puške kot orožja v vojni in z ozirom na dobro poznane učinke dosedanje uporabe v primeri z drugim orožjem, ki so dovoljena v vojni, lovska puška, ki se zdaj uporablja v ameriški armadi, ne more biti predmet postavega in bistvenega protesta.

Vlada Združenih držav vzame na znanje grožnjo nemške vlade, da bo usmrčen vsak voj. ujetnik, čegar posesti bi se našla lovska puška ali pa munjice. Navzle te grožnji, posebno ko je orožje postavno in se rabi po pravici, ameriška armada ne bo opustila njene uporabe.

Ako pa ne nemška vlada izvedla svojo grožnjo v enem samem slučaju, tedaj bo pravica in dolžnost vlade Združenih držav nveljaviti take represalije, ki bodo najbolj varovale ameriške vojake zaradi tega tudi vlada Združenih držav naznanja, da je njen namen uveljaviti take represalije.

Točka haškega dogovora, na katero se sklicuje Nemčija v svojem protestu, prepoveduje uporabo "orožja, projektivov, ali materijala, ki ima namen povzročiti nepotrebne bolečine."

Vojaske oblasti pravijo, da se ta prepoved ne tiče usmrčenja in ranjenja, temveč krutosti in mučenja. V to skupino pa spadajo strupeni plini, "flammenwerferji" ali bajoneti z zobmi, katere uporabljajo Nemci.

Lovska puška je slična šrapnelu, ki odda številne kose, ali pa streljni puški, ki odda celo vrsto strelj.

Kolikor je znano, rabijo ameriški vojaki lovske puške samo v policijski službi ter pri obrambi strelnih jarkov.

Kam se boste obrnili,

kadar delate ugovore, pogodbe, zaprisoženo izjavo ali razne druge dokumente, ki spadajo v notarski posel. Kdo vam bodo tolnačil na sodnji, pri mirovnem sodniku ali drugod? Ako hočete pravilno izpovedati ali prikriti, potrbujete človeka, ki je zmožen slovenskega in angleškega jezika. Obrnite se v tem pogledu vedno na

ANTON ZBAŠNIK,

JAVNI NOTAR IN TOLMAČ

na 123 Bakewell Bldg., Cor. Diamond and Grant Sts., (nasproti Court House) PITTSBURGH, PA.

Telefon urada: Court 3459.

Telefon na domu: Flisk 1931 J.

Komedijantski zakon

Črtica. — Spisal Alphonse Daudet.

Kako je bilo vendarle mogoče, da se nista ljubila? Oba sta bila lepa, oba slavna, oba sta pela iste opere, akt za aktom, večer za večerom in živela isto življenje prepojeno s strastjo. Toda z ognjem se ni dobro igrati. Človek ne more reči dvajsetkrat na mesec: "Jaz te ljubim" v spremstvu topečih se vzdihov piščalke in bolestnega stokanja violin, da bi slednjič vseeno ne vrjel v gniljive besede in glasove.

Strast, o kateri sta pela večer za večerom, se je slednjič prikradla v njuna sreča. Na valovih harmonij, na dvigajočem se in padajočem ritmu melodije, v krasnih bliščih se oblekah — povsod je bila ta strast.

Prihajala je skozi okno, katero sta "Elza" in "Lohengrin" na široko odprla, v glasovih in tožbi noči:

— Ali ne dihaš z menoj vred sladkega vonja?...

Ta strast je bila med mramornatimi stebri capuletskega balkona, kjer sta stala "Romeo" in "Julija", dočim je v daljavi žarelo nebo:

— "Bil je škrlatne in ni bil slavec"...

Vzburila se je med "Faustom" in "Marjetico" v čudoviti mesečini, ki je prodirala v malo sobico:

— "Daj da vidim tvoj krasen obrazek..."

In ves Pariz je govoril o njuni ljubezni in se je zanimal zanjo. To je bil največji dogodek cele sezije.

Hodilo so občudovat obe zvezdi na muzikalnem nebu opere, zvezdi, ki sta se neprestano bližali.

Neskoč, nekega večera, ko je po brezštevilnih klicih padlo zagrinjalo, ki je ločilo navdušeno množico in s cvetkami pokrit oder, po katerih je hodila po kamelajah in rožah "Julija", je oba peveva navdala strast, kateri se nista mogla več vstavljati. Njena, dosedaj umetno gojena ljubezen, je čakala tega trenutka in izbruhnila z vso silo na dan.

Med odobravanjem občinstva, ki je prihajalo kot iz daljne daljave, sta si prisegla ljubezen.

Obe zvezdi sta se strnili v eno.

Po poroki nista šla nekaj časa v javnost. Ko je bil pa dopust končan, sta zopet nastopila in sicer oba istega večera, na istem odru in isti operi.

In ta nastop je bil kakor skrivno razodetje. Do onega večera je bil on vedno v ospredju. Bil je nekoliko starejši od nje in je prav dobro poznal vse zahteve občinstva. Takoj po prvi pesmi si je že o osvojil vsega.

Poleg njega se je zdela dosedaj ona kot občudovanja vredna, nadarjena učenka, ki obeta še velk talent. Njen nekoliko premladen glas je imel tupsam kako napako, in njeno telo je bilo za spoznanje presuho.

Tistega večera je bil pa njen glas podoben srebrnemu vrelu, ki je občinstvo mahoma očaral. Tistega večera in od onega večera naprej, se je v njej osredotočila vsa pozornost.

Ljudi je tako presenetil njen glas, da so na njenega moža skoraj pozabili. Pozabili so mu ploskati in pozabili so ga klicati na oder. Zdelo se mu je, da je podoben koristu, ki je potisnjen v najtemnejši kot odra.

In vendar je on vzbudil v pevki to strast, katero vsi občudujejo in se ji vsi klanjajo.

On sam je bil prižgal v njenih temnih očeh ta ogenj, in ta zavest bi ga morala napolnjevati s ponosom, če bi ne bilo v njem preveč komedijantske osebnosti.

Konec opere, ko je padlo zagrinjalo, je poklekal k sebi gospodarja najetih najemnikov in ga začel obšipati z vsakovrstnimi očitki. Rekel mu je, da so pozabili ljudi ploskati mu pri tretjem dejanju in ga koncem drugega dejanja niso poklicali na oder.

Grozil mu je tudi, da se bo pritožil pri ravnatelju itd.

Toda kaj so mu koristile tožbe, kaj mu je koristila jeza? Njegova žena si je mahoma zadobila pri občinstvu popolno naklonjenost. Dobivala je najbolj srečno izbrane vloge, v katerih je lahko razvijala svoj talent in svoj glas, v katerem je lahko nastopala s kraljevskim mirom krasotice, prav dobro vedo, da jo vse občuduje in da si je že vnaprej svesta uspeha.

Vsak nov uspeh žene je napravil moža bolj nervoznega in bolj razdražljivega. Zdelo se mu je, da so mu nekaj ukradli in da so ga za nekaj oropali, videč, da uživa ona sedaj isto priljubljenost, katero je užival on malo prej.

Dolgo časa je skušal prikrivati to svoje gorje pred vsemi, posebno pa pred svojo ženo. Toda nekega večera, ko je stopala po stopnicah v svojo garderobo in nosla polno naročje cvetja, ter mu rekla z veseljem, zvonom glasom:

— Kaj ne, da je bilo polno gledalcev? — se ni mogel več zatajevati in ji je rekel mrko:

— Ali se ti zdi?

V tem vprašanju je bilo polno grenke ironije. Mlada žena je mahoma izpregledala in spoznala resnico.

Njen mož je bil ljubosumen, ne tako ljubosumen kot zaljubljenec, ki ne more trpeti, da bi njegova ljubica tudi komu drugemu ugajala, ampak je bil prepojen z mrzlo, brutalno, neodpušljivo ljubosumnostjo komedijanta.

Če je morala vsled prevelikega aplavza včasih svojo pesem za par sekund prekiniti, je stal on kot vkovan v zemljo, spačenih obraznih potez kot da bi hotel vprašati: — Če boste jenjali s tem hrupom, bom pel, drugače pa ne!

O ploskanje. Ploskanje! — O to šumenje, ki je podobno padanju toče, katerega je tako sladko slušati in gledati, na odru ali za kulisami. Kdor ga je enkrat spoznal, ne more več pozabiti njegovega čara.

Veliki in slavni igralci niso umrli vsled starosti in ne vsled bolezní.

Ko jim enkrat ljudje ne ploskajo več, prenehajo živeti.

Obupati mu je bilo, ker mu niso ljudje več ploskali. Sušil se je in postajal zloben.

Včasih je samega sebe učil pameti, skušal se je zatajevati, skušal je objektivno promatrati svoje neozdravljivo trpljenje in si je samemu sebi prigovarjal, predno je stopil na oder:

— Ona je vendar moja žena in jaz jo ljubim.

V umetniškem ozračju odra in pred lestenci je pa to čustvo hipoma ugasnilo.

Da, on je ljubil svojo ženo kot jo je ljubil prej, sovražil in zaničeval je pa pevko.

Ono je vse to opazila. Z isto skrbnostjo kot streže bolniška streljica bolnika, je gledala na to njegovo žalostno manjso.

Najprej je mislila namenoma zmanjšati svoje uspehe. Hotela se je siloma zadrževati, da bi ne pela s polnim glasom in da ne bi pokazala vsega svojega znanja.

Toda vsi njeni sklepi so se ravnotako raztopili kot sklepi njene ga moža, stopili so pred ognjem javnosti in v žarenju lestencev.

Njen talent je bil močnejši kot je bila njena volja.

Proti svoji volji je zapela še lepše in jasneje kot ponavadi.

Zatem je začela samo sebe poniževati, delala se je majhno pred njim, čisto majhno, samo, da bi dosegla spravo.

(Pride še.)

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

Slike iz zadnje ruske-poljske revolucije

(Nadaljevanje.)

"Vi jo boste še enkrat skupili!" in sestra: pili smo čaj in se še ne rekel sem mu

"Mogoče. Človek mora biti na vse pripravljen."

"Koliko članov pa ima vaša organizacija?"

"Mi smo se začeli organizirati nanovo šele nedavno. Vsi naši krožki štejejo nekaj nad 70 oseb. V zadnjem času je še nekaj zunaj organizacije stajajočih krožkov prišlo svoj pristop, tako da bomo kmalu imeli sto članov."

"Smešno! In s tako armado boste napovedali boj mogočni ruski državi! Vaše počenje je ni drugega, kakor da sebe in svojo rodbino spravljate v nesrečo, na vašo željo pa kličete represije vlade."

"Povedal sem vam samo število organiziranega dijaštva. Pomisliti pa morate, da ima naša stranka glavno moč v delavstvu. Inteli gence stejemo še primeroma jako malo. Vendar imamo že pristave v vseh slojih. V Varšavi sami imamo štiri tajne tiskarne, kjer se ti skajajo naše reči. Ali ste slišali, kako so nedavno odkrili našo tiskarno v Foksal ulici? To je ena najobjudnejših ulic in čisto v središču mesta. Tam se je nahajala naša tiskarna. Takoj iz ulice je bila papirna trgovina, za papirno trgovino pa na videz skladišče za papir, v resnici pa tiskarna. Stene, strop in vla so bili debelo obiti, da ni bilo slišati nobenega ropotanja v trgovini in v sosednjih stanovanjih. Vsi stroji so bili tako narejeni, da so se lahko vsak trenutek zaprli ter so potem izgledali kot zaprte omare, v katerih se skrivalje papir. Vse se je zapiralo mehanično na eno potezo. Bilo je vse narejeno na elektriko in ves orodje je bil speljan v trgovino k nogam blagajničarke. Ako je v trgovino vstopila kakšna sumljiva oseba, je blagajničarka samo smejala z nogo, v tiskarni je pozvonilo in stroji so se začeli avtomatično zapirati."

"Končno je je policija pa vendarle iztaknila?"

"Seveda! Večna ni nobena reč. Služila je pa ta tiskarna jako dolgo časa. Policija je pa slednjič stvar iztaknila. Bilo je popolnoma slučajno, da je prišla na to sled in bila je jako začudena, ko je zagledala pred seboj lepo urejeno revolucionarno tiskarno. Imed oseb pa ni ušla nobena druge kakor blagajničarka."

"In ona je sedaj v trdnjavi?"

"Menda je še v trdnjavi, ako je niso že obesili ali pa poslali v Sibirijo. Organizacija ne more rešiti vsakega človeka."

Take reči mi je pripovedoval Vitold z največjo ravnodušnostjo in še z nekim gotovim ponosom na svoje junaštvo. Meni so pa, ko sem ga poslušal, prihajale otožne misli ter temne slutnje.

Mlademu dijaku sem povedal krepko svoje mnenje, kar je seveda bilo popolnoma brez uspeha. Preostajalo bi samo še, da govorim z njegovim očedom, in sem res nekoliko o tem razmišljal. Slednjič sem pa odstopil od tega namena. Saj bi tako ne imelo nobenega uspeha. Igral bi neko čudno ulogo, ker bi izdal, kar mi je mladenci tako zaupljivo razodel, mladega človeka bi pa s tem gotovo ne spravil na drugo pot.

Medtem so prišli domov stariši in sestra: pili smo čaj in se še ne rekel sem mu

Hotel, kjer sem stanoval, ni bil daleč od stanovanja Siedlečkih. Toda nočoj se mi je ta pot zdel nezmerno dolga. Nekaj mi je kar gorelo na životu. Bile so revolucionarne tiskovine, katere sem imel pri sebi. Pogledal sem široko na okrog, če ne stoji na oni česti kak redar, izognil sem se gruč nekoliko vinjenih častnikov, ki so hiteli iz gostilne v nočno kavarno, in ko je eden izmed njih mimo mene idoč slučajno zamahnil z roko, sem odskočil k zidu hiše. Vsakega človeka, ki je šel mimo mene, sem se ustrašil, ako ni morda agent "Ohrans", ki me hoče ustaviti ter preiskati.

Imel sem torej jako prijeten občutek, ko sem med drugimi belimi lučmi cestnih svetilk zagledal rdečo svetilko nad vratni hotela. Bilo je znamenje, da sem blizu doma. Prišel sem k vratom, pozvonil in nestrpljivo čakal vrtarja. Stisnil sem v kot in napeto poslušal, kdaj bo od znotraj zarojljaj ključ v vratih. Toda vrtarja ni bilo silno dolgo.

Medtem sem zagledal iti po čisti dvojici visokih postav, ki sta se približevali k meni. Bila sta ženska in možki, poslednji, kakor sem razločil vedno patančneje, v vojaški uniformi. S ceste sta zavila proti meni. Jaz sem se stisnil še bolj v kot ter iz nepremično v njo. Ženska je bila videti jako vesela, možki pa nekoliko pijani. Pred hotelom na cestnem tlaku sta se poslovala jako ljubozno, potem je ženska izginila nazaj v noč, častnik pa je stopil k vratom. Bil je velik, močan in priletel človek z nagubanim in malo inteligentnim obrazom. Ako bi bil v drugačni obleki, bi človek lahko sodil, da je neznanec kak drvar, ki ima obraz tako rdeč od vetra in mraza. Hotel je pozvoniti, iskal je zvoncea in pri tej priliki je zagledal mene. Jaz sem medtem pozabil ves strah in se začel smejeti sam iz sebe.

Častnik me je nagovoril s širokim, globokim glasom, kar poudarja kot starega znanca, ter mi rekel:

"Morate močno pozvoniti. Morda je vrtar izpil kozareček žganja in zaspal."

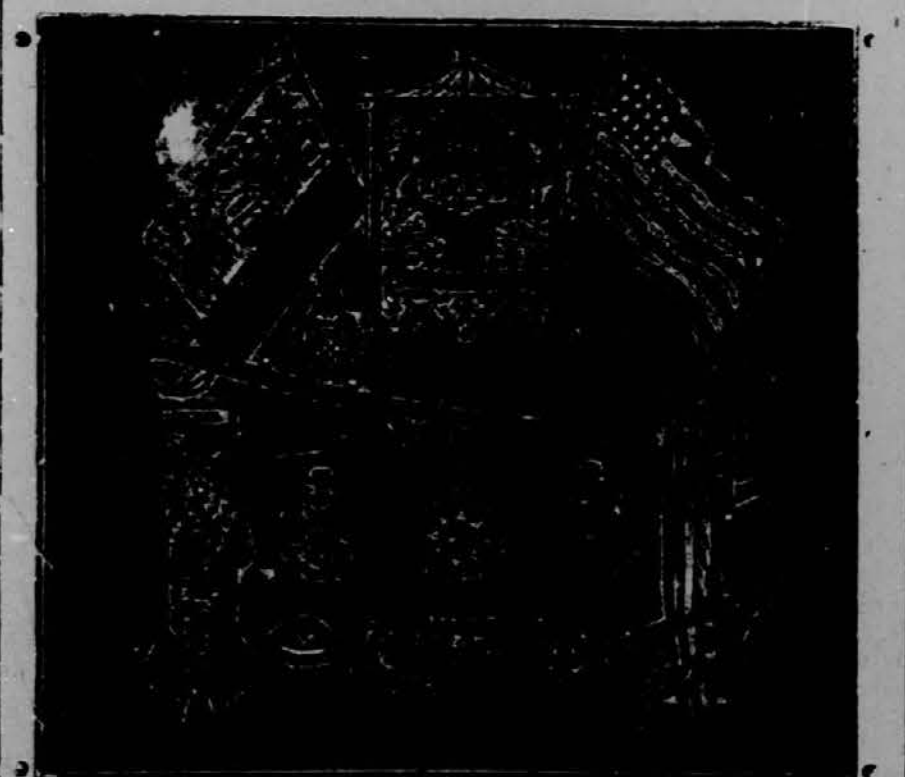
"Dajte še vi pozvoniti, ker ste močnejši," rekel sem mu ter pokazal zvoncec.

Častnik je res pritisnil na električni zvoncec z vso močjo svojega debelega palca in tiščal tako dolgo, dokler ni ključ zarojljaj v vratih in se ni odprlo.

Pustil sem častnika vstopiti naprej v vežo. Ko je šel mimo vrtarja, je rekel s svojim mogočnim glasom, ki je odmeval daleč po hodniku v nočni tišini:

"Bom dal pa drugič dva medenika (novca po štiri kopejke), da mi ne boste zmanjkalo drobiža. Saj smo domači."

Vrtar je pokimal in nato pomolil meni roko. Stisnil sem mu srebrni novce za deset kopejke in potem smuknil po stopnicah v stanovanje. Častnik me je še na stopnicah ustavil in vprašal, kje stanujem in koliko plačam od sobe. Njegov glas je zvenel tako očeto-

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalje, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, verižice, privrške, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi nas za ceno vprašate. Upravljanje vas stane le 3c, pa si boste prihranili dolarja.

Osmi večkrat polijamo brezpłatno. Pili ste pozl.

IVAN PAJK & CO., 425 Chestnut Street, Conemaugh, Pa.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Hrbtobol.

Ako imate bolečine v hrbtu, ali križu čutite, da vas vse boli. Bolečine postajajo neprenehne; ledice (obisti) vas boljijo in v roka od vas gre gosta ter čutite pri tem bolečine. V takem slučaju rabite kako dobro zdravilo, pa ga morda ne morete dobiti? Ne iščite drugih pripomočkov, ampak poskusite samo enkrat

Severa's Kidney & Liver Remedy

(Severova Zdravila za obisti in jetra). To je izborno zdravilo za mehur, kadar imate bolečine pri spuščanju vode, tako tudi pri otrocih, ki morajo postelje. To zdravilo odpravlja slatenico in vso zornjo sapo, zmanjšuje oteklino nog in lajša hrbtobol. Poskusite ga. Prodaja se v lekarnah. Cena 75c in \$1.25.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

sko dobrodušno, ne vem, če od prirojene prijaznosti ali od žganja. Jaz sem mu odgovoril nekaj besed, potem se pa izvil njegovi prijaznosti ter skočil v sobo.

V stanovanju sem naprej izvel tiskovine iz notranjega žepa ter jih prišel pregledovati. Medtem se mi je povrnil prejšnji mir. Položil sem tiskovine na mizo, zaklenil vrata in šel spat.

Zjutraj sem vstal nekoliko pozno, se opravičil in šel iz sobe. Na tiskovine na mizi sem medtem vrnil v sobo sem zapeljal, da ni tiskovin na mizi. Takoj za menoj je prišla boječja sobarica Stefa, vstopila v sobo, zaprla vrata ter potegnula oprezno dotične tiskovine izza predpasnika.

"Kajnega, gospod, da mi oprostito, ker sem vzela 'Robotnika'." Toliko časa ga je nisem brala.

"Ali znate sploh brati?" vprašal sem jo.

"Tiskano znam, pisano gre pa bolj težko."

"Kdo vas je pa naučil?"

"Sama. Ko sem se omožila, sem pa še moža naučila."

"Ali niste hodili v šolo?"

"Saj ne dajo šol Moskali!" je rekla s tačim zaničevanjem, da me je pretreslo.

"Torej vi nimate radi Moskalev (Rusov)?"

"Jaz rada! Ako bi mogla, bi jih vse pogrizla."

"Zakaj jih pa ne marate?"

"Kaj so pa prišli k nam! Ali smo jih prosili?"

"Ako vam da pa kak ruski častnik, ki stanuje v hiši, dobro napitino, potem ga imate radi."

"Mislite, da sem taka! Najraje bi od Moskala nič ne vzela. Saj Moskale tudi ne da napitnine. Tudi gori nač nam stanuje nek debel častnik, mi še ni dal kopejke."

"Zakaj pa ste vzeli moje liste? To ni za vas! Ne smete nikomur povedati, da ste to videli pri meni."

"Kaj mislite da sem taka. Saj sama berem 'Robotnika', samc ako ga doblim. Kupiti ga ne morem, ker nimam s čim, zahajati pa tudi ne morem nikamor, ker nimam časa. Živeti moram samo od tega, kar mi dajo gostje, pa še mo za moram živeti, ki je sedaj brez

Cenik Knjig

katero ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahrov nemško-angl. tolmač vezan — 50
Domači adrvnik mail — 25
Hitri računar (nemško-angl.) vezan — 50
Poljedelstvo — 50
Sadljereja v pogovori — 25
Slov. angl. in angl. slov. slovar — \$1.50
Veliki slov. ang. tolmač — \$2.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGI KNJIGE:

Hipnotizem — 50
Dve zalogi: "Čarljiva ženita" in "Trije ženiti" — 25
Postrežba bolnikom — 50
Trina v letu — 50
Vojsna na Balkanu 13 svez. — \$1.50

RAZGLEDNICE

Newyorške, bošniške, velikonočne in noveletne komad po dočet — 50

ZEMLEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa — 25
Avstro-ogrski, veliki vezan — 50
Cel svet mail — 10
Cel svet veliki — 25
Evropski vezan — 50
Vojna stenska mapa — \$3.00
Vojni atlas — 25
Vojni atlas nov — 50

Zemljevidi: Ala., Ariz., Colo., Cal. itd. po — 25

Zdravilnih drvar mail — 10

Zdravilnih drvar veliki — 25

Zdravilnih drvar stenska mapa, na drugi strani pa cel svet — \$3.00

VABILO.

Tem potom: vjdno vabimo vse Slovence in Slovence tukajšnje okolice na izvanredno slavnost, ki jo priredi SDPZ, SNPJ, in SSPZ, v Greensburgu, Pa., to je razvijte zastave dne 12. oktobra. Sestanek ob 3. uri popoldne pred poslopjem Franka Novaka v Haydenville, kjer se bo zastava razvila ter se bo korakalo v dvorano Mrs. Mary Mheve in navadljevala s plesno veselico. Godba na pišala. Vstopnina za moške \$1.20; dame proste. Za dober prigrizek, sladoled in malo rumenčka bode preskrbljeno. K obilni vdeležbi vjdno vabi Odbor.

(24-10)

ZASTONJ HOMESTEAD

v Coloradi 320 ali 640 akrov, voda, les, dobra zemlja, kjer raste vse, blizu naselbin, trga in železnice. Stroški za preskrbo le \$150 ter plačamo pristojbine in surveyerja. Priidite takoj ali pa pošljite 10c za informacije. — The Homestead Land Co., 1810 Stout St., Denver, Colo.

zaslužka."

"Kaj pa je vaš mož?"

"Čevljar, pa je sedaj izgubil zaslužek, ker radi Strajkov in revolucije ni dela. Včasih ne jema cel dan, samo da mu nesem domov zvečer nekaj kopejk. Sedaj je pri nas težko življenje, da nimate o tem niti pojma. Ljudi je veliko brez zaslužka in ako jih prišli lakota, delajo za par kopejk, samo da ne umirajo gladu. Strašna je revščina, vam pravim. In kdo je tega kriv? Vsega so krivi Moskali in pa narodovci. Oni so tako podražili življenje, da ni več izhajati."

Medtem so napredovale naše priprave za sprejem romarjev. Pravi prav bi moral reči, da se je samo čas prihoda romarjev blizal vedno bolj, naše priprave so pa kar običajne in nismo mogli naprej. Stanovanj ni bilo mogoče nikjer dobiti. Po hotelih jih ni bilo mogoče spraviti, zasebnih oseb nismo mogli nadlegovati, društva in zavodi se jih niso upali sprejeti. Hoteli smo jim preskrbeli skupno sveto mašo, a nismo mogli dobiti cerkve in duhovnika, ki bi se upal maševati. Težave so se kupile vedno bolj. Slednjič nas je iz najhujših zadreg, namreč iz skrbi za stanovanje, rešila neka dobra roka.

(Dalje prihodnjic.)

Rad bi izvedel za svoja dva prijatelja JOHN SVET, doma iz Unca pri Rakeku in JOHN MATIČIČ, doma iz Ivanjega sela pri Rakeku. Prosim, če kdo ve za njun naslov, naj mi blagovoli naznaniti, za kar bom zelo hvaležen. Se ljubše mi je, ako sama čitata te vrstice, da se mi oglasila, vahaj iščem ju zaradi važne stvari. — Math. Bajt, V. U. Camp 50, Cheat Bridge, W. Va. (3-5-10)

ŽENITNA PONUDBA.

Želim se seznaniti s slovenskim dekletom v starosti od 20 do 30 let. Katero veseli, naj piše in priloži svojo sliko na naslov: Ženin 113 c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

ŽENITNA PONUDBA.

Želim se seznaniti s slovenskim dekletom v starosti od 18 do 29 let. Jaz sem star 29 let in imam stalno delo. Katero veseli, naj piše in priloži sliko na naslov: Ženin 139, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Dr. LORENZ

EDINI SLOVENSKE GOVOREČI ZDRAVNIK ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem se zdravim nad 23 let ter imam skušnjo v vseh boleznih in ker imam slovensko, sate vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skoz 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jas ozdravim masturirano kri, masulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, ošabelost, bolezni v mehurju, ledicah, jetrah in šolodcu, rmenico, revmatizem, katar, slabo kila, navduho itd.

Uradno me se: V ponedeljek, ureh in petkih od 9. ure zjutraj do 5. popoldan. V torek, četrtek in soboto od 9. ure zjutraj do 8. ure sredi, ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. — Po pošti ne zdravim. Pridite osebno. Ne pozabite ime in naslov:

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jas imam hrvaško še iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, ter vas razumem.

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVATIN, doma iz Trno vega pri Ilirski Bistrici. Dne 15. marca 1917 je šel od nas. Prosim, če kdo ve, kaj se nahaja, naj mi pošlje njegov naslov, za kar mu bom zelo hvaležen. Če pa sam kaj čitaš, te prosim, da mi pošlješ svoj naslov. — Joseph Kakež, 432 N. Water St., Sheboygan, Wis. (24-10)

ŽENITNA PONUDBA.

Vdovec, star 30 let, se želi seznaniti s Slovenko, hodiš samica ali vdova z enim otrokom, v starosti od 25 do 30 let, in sicer v svrhu ženitbe. Jaz imam lepo svoto in dobro bodočnost. Katero veseli, naj se oglasi na naslov: R. R., c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (24-7-10)

Rad bi izvedel za JOHN SKUL.

Pred tremi leti je bil gostilničar na Mesaba Ranch v Minnesoti in takrat sem bil pri njem. Sedaj ne vem, kje se nahaja, zato prosim, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, naj mi blagovoli naznaniti. — John Lovrich, Box 837, Richwood, W. Va. (24-10)

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam članom društva "Za Združenje" št. 117 SDPZ, v Bronghtonu, Pa., da se brez izjeme vsi vdeležijo prihodnje mesečne seje, katere se bo vršila v nedeljo 6. oktobra. Na dnevnem redu bodo za reševati zelo važne zadeve radi "kluba" ter podlage istega; določiti moramo tudi obencem, pod katerim imenom ga bomo obravnavali naprej. Torej so se enkrat prosihi vsi člani omenjenega društva, da se gotovo vdeležijo omenjene seje. Ako pa nekaterim članom ni mogoče prisostvovati seji, ker so preveč oddaljeni, pa naj svoja mnenja ali priporočila pošljejo na društvenega tajnika: Jacob Dolene, Box 181, Bronghton, Pa., katere priporočila bomo vzeli pri seji v pošte. Vse soustne bratsko pozdravlja

Jacob Dolene, tajnik.

(23-10)

NAZNANILO.

Rojakom v državah Michigan in Minnesota naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. OTTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati pravovreljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.

NAZNANILO.

Rojakom po državi Pennsylvanija naznanjamo, da jih bo obiskal

Mr. JANKO PLEŠKO

ter pobiral naročnino, zato ga rojakom toplo priporočimo. Po prvem oktobru ne bo nihče prejemal lista, ako ni naročnino vnaprej plačal. To zahteva od nas novi zakon.

Upravništvo Glasa Naroda.

SLOVENSKE-AMERIKANSKI KOLEDAR

se že pridno tiska in bo v najkrajšem času izšel. Ker ga bomo tiskali le omejeno število, je boljše, da ga vsak malo prej naroči, da ga bo zagotovo dobil. Vseled splošne dragine tiskarskih potrebščin, posebno pa papirja, smo bili prisiljeni zvišati ceno za pet centov, tako da bo veljal letošnji Kalendar 40 centov s poštno vred. — Kar se tiče čitva, krasnih slik, poučnih člankov itd., bo presegala letošnja izdaja vse dosedanje.

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St., New York City.